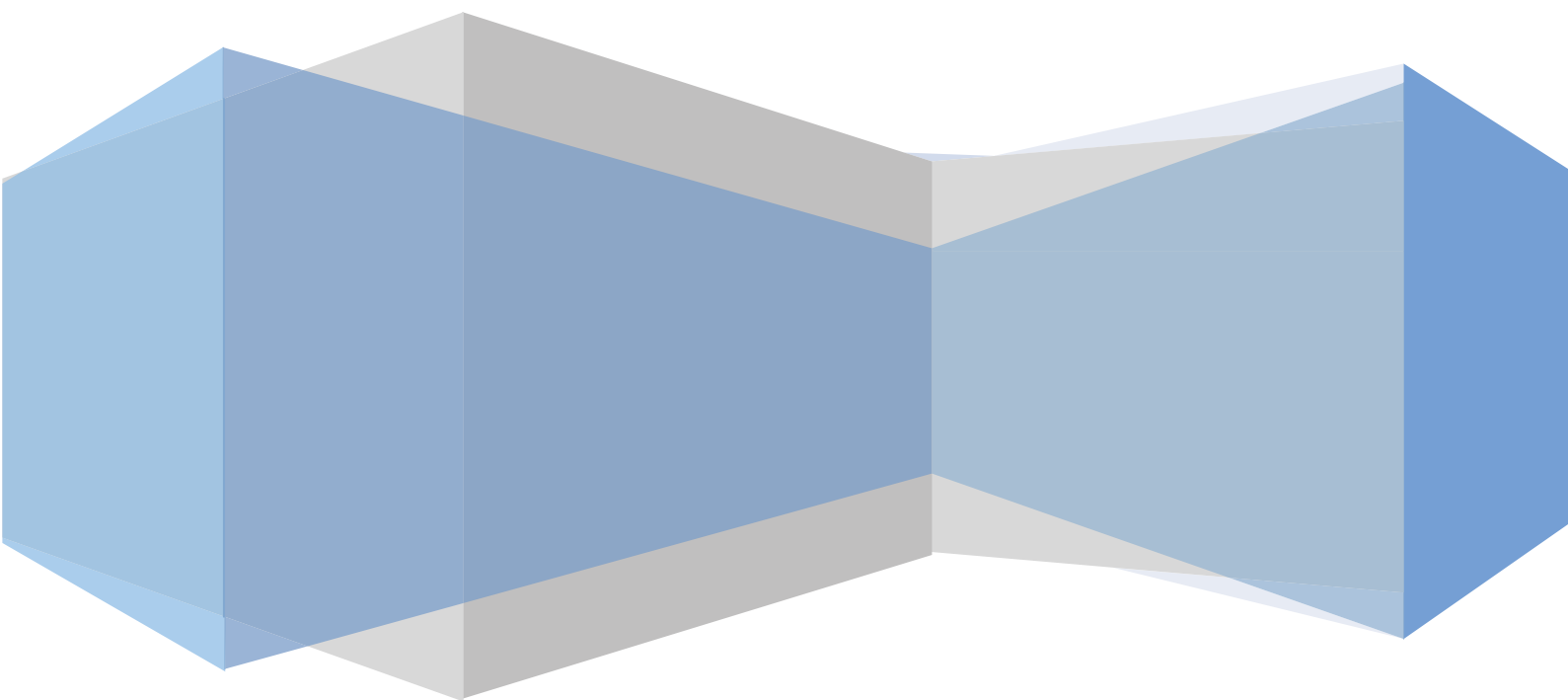

АПЕЛАЦИОНЕН СУД СКОПЈЕ

БИЛТЕН

12

Скопје, март 2020 година

ИЗДАВАЧ:

АПЕЛАЦИОНЕН СУД СКОПЈЕ

РЕДАКЦИСКИ ОДБОР:

ПРЕТСЕДАТЕЛ:

Лидија Димчевска, *Претседател на Апелационен суд Скопје*

ЧЛЕНОВИ:

Судија: **Лидија Мартинова**, *Претседател на Одделот за судска практика*

Судија: **м-р Сафет Кадри**, *Претседател на Кривичен оддел*

Судија: **м-р Катерина Георгиевска**, *Претседател на Граѓански оддел*

Судија: **м-р Мери Дика Георгиевска**, *Претседател на Трговски оддел*

Судски соработник: **Билјана Димчевска**

КОМПЈУТЕРСКА ОБРАБОТКА:

Советник информатичар: **Наташа Однакозова Жабокова**

Советник информатичар: **Милан Стојановски**

СОДРЖИНА

1. ПРАВНИ ЗАКЛУЧОЦИ	5
КРИВИЧНО ПРАВ О.....	5
1.1 ЗАКЛУЧОЦИ ОД РАБОТНА СРЕДБА НА ЧЕТИРИТЕ АПЕЛАЦИОНИ СУДОВИ НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА ОДРЖАНА НА 13, 14 и 15 МАРТ 2019 ГОДИНА ВО БИТОЛА.....	5
1.2 ЗАКЛУЧОК ОД РАБОТНА СРЕДБА НА ЧЕТИРИТЕ АПЕЛАЦИОНИ СУДОВИ НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА ОДРЖАНА НА 28-30 НОЕМВРИ 2019 ГОДИНА ВО СТРУГА	7
ГРАЃАНСКО ПРАВ О	8
1.3 ЗАКЛУЧОЦИ ОД СЕДНИЦА НА СУДИИ ОД ГРАЃАНСКИОТ ОДДЕЛ НА АПЕЛАЦИОНИОТ СУД СКОПЈЕ ОДРЖАНА НА 25.02.2019 ГОДИНА	8
1.4 ЗАКЛУЧОЦИ ОД СЕДНИЦА НА СУДИИ ОД ГРАЃАНСКИОТ ОДДЕЛ НА АПЕЛАЦИОНИОТ СУД СКОПЈЕ ОДРЖАНА НА 19.04.2019 ГОДИНА	9
1.5 ЗАКЛУЧОЦИ ОД СЕДНИЦА НА СУДИИ ОД ГРАЃАНСКИОТ ОДДЕЛ НА АПЕЛАЦИОНИОТ СУД СКОПЈЕ ОДРЖАНА НА 31.05.2019 ГОДИНА	9
1.6 ЗАКЛУЧОЦИ ОД РАБОТНА СРЕДБА НА ЧЕТИРИТЕ АПЕЛАЦИОНИ СУДОВИ НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА ОДРЖАНА НА 13, 14 и 15 МАРТ 2019 ГОДИНА ВО БИТОЛА	10
1.7 ЗАКЛУЧОЦИ ОД РАБОТНА СРЕДБА НА ЧЕТИРИТЕ АПЕЛАЦИОНИ СУДОВИ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА И ВРХОВЕН СУД НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА ОДРЖАНА НА 28- 20.11. 2019 ГОДИНА ВО СТРУГА	12
2. ОД СУДСКАТА ПРАКТИКА.....	17
2.1 КРИВИЧНИ ПРЕДМЕТИ	17
2.2. ГРАЃАНСКИ ПРЕДМЕТИ.....	26
2.3. СПОРОВИ ОД РАБОТНИ ОДНОСИ.....	34
2.4. ТРГОВСКИ СПОРОВИ.....	42

1.ПРАВНИ ЗАКЛУЧОЦИ

КРИВИЧНО ПРАВО

1.1 ЗАКЛУЧОЦИ ОД РАБОТНА СРЕДБА НА ЧЕТИРИТЕ АПЕЛАЦИОНИ СУДОВИ НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА ОДРЖАНА НА 13, 14 и 15 МАРТ 2019 ГОДИНА ВО БИТОЛА

ЗАКЛУЧОК

Приватниот тужител кој поднел навремена кривична пријава која е отфрлена со решение на ОЈО, може да поднесе приватна тужба до надлежниот суд се до настапување на релативна застареност на кривичното гонење за конкретното кривично дело.

Заклучокот е донесен по завземен заеднички став на сите четири Апелациони судови во Република Северна Македонија.

ЗАКЛУЧОК

Кога второстепениот суд одлучува по жалба против првостепенa одлука која еднаш била укината, а при повторното одлучување врз основа на состојбата во списите по предметот се утврди дека првостепената пресуда треба во дел да се потврди, а во дел да се укине, судот ќе постапи согласно член 437 став 2 од ЗКП, односно таквата одлука делумно ќе ја укине, ако одделни делови од пресудата можат да се издвојат без штета за правилно пресудување и само во однос на тој дел ќе одржи расправа, а во останатиот дел првостепената пресуда ќе ја потврди.

Во ваков случај ќе се донесат две одлуки. Двете одлуки ќе бидат со различен датум, но ќе имаат ист број на предметот.

Заклучокот е донесен по завземен заеднички став на сите четири Апелациони судови во Република Северна Македонија.

ЗАКЛУЧОК

Дејствието на видео снимање со мобилен телефон врз полициските службеници кои во тој момент преземаат службени дејствија и објавувањето на направената видео снимка на интернет, не претставува исполнување на битието на кривичното дело Неовластено снимање од член 152 став 1 од КЗ, со оглед да во конкретниот случај преовладува јавниот наспроти приватниот интерес, односно во конкретниот случај не се исполнети обележјата на кривичното дело и тоа – Неовластено снимање од сторителот и – Повреда на приватноста на оштетениот, бидејќи не може да стане збор за повреда на приватноста од причина што се работи за снимање на јавно место, на службени лица со службени ознаки, а особено ако се има предвид дека за посебното обележје од кое зависи постоењето на наведеното кривично дело – Повреда на приватноста, потребно е постоење на директна умисла насочена кон повредата на приватноста.

Заклучокот е донесен со мнозинство гласови на сите четири Апелациони судови во Република Северна Македонија.

ЗАКЛУЧОК

На обвинетиот кој со обжалената пресуда е огласен за виновен не му следуваат трошоци за одговор на жалба, бидејќи согласно член 105 став 1 од ЗКП кога судот ќе го огласи обвинетиот за виновен во пресудата ќе изрече дека е должен да ги надомести трошоците на кривичната постапка.

Заклучокот е донесен по завземен зеднички став на сите четири Апелациони судови во Република Северна Македонија.

ЗАКЛУЧОК

Во моментот на изготвување на вештачењето, вештото лице мора да има важечка лиценца, без оглед на фактот дали истото се уште се наоѓа на листата на вештаци.

Заклучокот е донесен по завземен зеднички став на сите четири Апелациони судови во Република Северна Македонија.

1.2 ЗАКЛУЧОК ОД РАБОТНА СРЕДБА НА ЧЕТИРИТЕ АПЕЛАЦИОНИ
СУДОВИ НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА ОДРЖАНА
НА 28-30 НОЕМВРИ 2019 ГОДИНА ВО СТРУГА

ЗАКЛУЧОК

Во конкретниот случај не е дозволена жалба до советот на повисокиот суд, бидејќи е запазено начелото на двостепеност на постапката, а исклучок законодавецот предвидел само во ситуација кога советот од член 25 став (5) од ЗКП носи решение со кое се определува притвор и само тогаш обвинетиот има право на жалба до советот на повисокиот суд.

ГРАЃАНСКО ПРАВО

1.3 ЗАКЛУЧОЦИ ОД СЕДНИЦА НА СУДИИ ОД ГРАЃАНСКИОТ ОДДЕЛ НА АПЕЛАЦИОНИОТ СУД СКОПЈЕ ОДРЖАНА НА 25.02.2019 ГОДИНА

ЗАКЛУЧОК

Кога вредноста на спорот не е правилно определена од тужителот и таксата за тужба не е платена на вредноста која претставува збир од две или повеќе тужбени барања, туку само на едно од барањата, односно кога вредноста на спорот тужителот ја определил пониско од збирот на поставените тужбени барања, во таков случај судот е должен најдоцна до закажување на подготвително рочиште најбрзо и на погоден начин согласно чл.25 од Законот за судски такси в.в со чл.30 од ЗПП да донесе решение со кое ја утврди вредноста на спорот, па откако странката ќе го прими тоа решение во рок од 15 дена ако не ја доплати таксата тогаш тужбата треба да се смета за повлечена.

ЗАКЛУЧОК

Кога во парнична постапка е доставено како доказ супервештачење од четири или пет вешти лица изработено во кривична постапка не треба усогласување на тоа супервештачење со вештачењето од граѓанска постапка по однос на придонесот на странките во граѓанската постапка.

1.4 ЗАКЛУЧОЦИ ОД СЕДНИЦА НА СУДИИ ОД ГРАЃАНСКИОТ ОДДЕЛ
НА АПЕЛАЦИОНИОТ СУД СКОПЈЕ ОДРЖАНА НА 19.04.2019
ГОДИНА

ЗАКЛУЧОК

Рокот за застарување на тужбено барање за надомест на штета тече од денот кога тужителот дознал за штетата и за сторителот согласно чл.365 ст.1 од ЗОО, а не може да се смета рокот да тече од приемот на записникот од увид на лице место, со констатација дека и праксата во овој суд не е поинаква.

1.5 ЗАКЛУЧОЦИ ОД СЕДНИЦА НА СУДИИ ОД ГРАЃАНСКИОТ ОДДЕЛ
НА АПЕЛАЦИОНИОТ СУД СКОПЈЕ ОДРЖАНА НА 31.05.2019
ГОДИНА

ЗАКЛУЧОК

Во постапката не може да се цени дали одлуката што е донесена за плаќање на тековната година е одлука донесена согласно Законот за домување или не, односно како суд неможеме да ја цениме валидноста на одлуката.

ЗАКЛУЧОК

Наплатата на паушалот и трошоците на постапка каде доверител е Основен суд треба да се врши преку извршител, а не директно преку УЈП.

1.6 ЗАКЛУЧОЦИ ОД РАБОТНА СРЕДБА НА ЧЕТИРИТЕ АПЕЛАЦИОНИ СУДОВИ НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА ОДРЖАНА НА 13, 14 И 15 МАРТ 2019 ГОДИНА ВО БИТОЛА

ЗАКЛУЧОК

Надометокот на експроприраната недвижност во постапка пред судот, се определува по пазарна вредност според видот и карактерот на недвижноста во времето на експропријацијата, врз основа на податоците на Катастарот на недвижности, независно од тоа за кои потреби и намени се експроприра таа недвижност.

ЗАКЛУЧОК

Доверителот има право на надоместок за доцнење при исполнувањето на паричната обврска од должникот во износ од 3.000,00 денари, во смисла на одредбата од член 8 од Законот за финансиска дисциплина, да го остварува во судска постапка.

Доколку за овој износ е издаден нотарски платен налог, а должникот приговори дека не постоеле законски основи за издавање на нотарскиот платен налог, судот најпрво ќе одлучи за тој приговор, со решение ќе го укине издадениот нотарски платен налог и по правосилноста на решението ќе започне расправање за главната работа кога за тоа има место, согласно чл.424 од ЗПП.

ЗАКЛУЧОК

Во случај кога предметот на тужбеното барање е парично и непарично побарување првостепениот суд треба да постапи согласно член 25 став 1 од Законот за судски такси, доколку вредноста на спорот не е правилно определена од тужителот согласно член 30 од Законот за парнична постапка и таксата за тужба не е платена на вредноста која претставува збир од две или повеќе тужбени барања туку само на едното од барањата (тужителот ја платил таксата согласно вредноста на паричното побарување) и судот е должен најдоцна до закажување на подготвително рочиште брзо и на погоден начин да ја утврди вредноста на предметот на спорот.

ЗАКЛУЧОК

Во случај кога во парничната постапка е предложено и доставено како доказ супервештачење од 4-ри вешти лица изработено во кривичната постапка која се водела против обвинетиот – сега тужен в.в. со истиот настан, доставеното со тужба и вештачењето изработено од вешто лице по барање на ОЈО во кривичната постапка, а тужениот во одговор на тужба предложил и доставил свое вештачење кое се разликува во врска со обемот на придонесот на тужениот на штетата, судот треба да постапи согласно одредбата од чл.246 од ЗПП односно најнапред да изврши усогласување на вештачењата и доколку не успее во истото да определи супервештачење.

ЗАКЛУЧОК

Надоместокот на штетата причинета на возачот на возилото кој учествувал во сообраќајна незгода, а по поднесената тужба против осигурителната компанија каде е осигурано возилото на другиот учесник во незгодата, кој исто така има придонес, треба да се цени согласно член 164 став 2 од ЗОО.

ЗАКЛУЧОК

Има одговорност за навреда и клевета на главниот и одговорен уредник на издавачите на електронските публикации и воопшто сите останати видови електронски медиуми за содржините објавени во истите.

ЗАКЛУЧОК

Кога против процесно решение согласно со закон не е дозволена посебна жалба, а првостепениот суд дал правна поука дека незадолната странка има право на жалба и е изјавена посебна жалба, истата треба да се отфрли.

ЗАКЛУЧОК

На припадниците на затворската полиција не им следува додаток на плата за посебни услови за работа и за работа изложена на ризик во висина до 30% предвидено како право во член 63-в од Законот за изменување и дополнување на Законот за извршување на санкциите (Службен весник на РМ бр.43/2014 од 04.03.2014 година) при состојба кога од страна на работодавачот не е донесен никаков акт во врска со исплатата на висината на овој надоместок (индивидуализиран акт).

ЗАКЛУЧОК

Странките немаат право на дополнителни трошоци за одговор на жалба против решенија во парнична и вонпарнична постапка, како и за одговор на жалба изјавена против решението со кое се одлучува во постапка за утврдување на незаконитости при извршувањето (ППНИ).

1.7 ЗАКЛУЧОЦИ ОД РАБОТНА СРЕДБА НА ЧЕТИРИТЕ АПЕЛАЦИОНИ СУДОВИ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА И ВРХОВЕН СУД НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА ОДРЖАНА НА 28-20.11. 2019 ГОДИНА ВО СТРУГА

ЗАКЛУЧОК

На вработените во Јавните претпријатија за комунална дејност не им припаѓа новогодишен надоместок и регрес за годишен одмор согласно Колективниот договор за комунална дејност, доколку не се потписници или членови на здружението на работодавач, освен кога остварувањето на тоа право произлегува од КД на ниво на работодавач или од ОКД.

ЗАКЛУЧОК

На припадниците на воениот и цивилниот персонал за периодот додека учествуваат во воени или мировни операции надвор од територијата на Републиката не им следува исплата и на денарска плата што предходно ја примале.

ЗАКЛУЧОК

Кога работниот однос се трансформира од определено на неопределено време согласно член 46 став 3 од ЗРО, судот не утврдува дали се обезбедени финансиски средства.

Доколку работниот однос се трансформира согласно член 46 став 4 од ЗРО, потребно е да се докаже дека се обезбедени финансиски средства, доколку со посебен закон не е поинаку предвидено.

ЗАКЛУЧОК

При поништување на одлуката за откажување на договорот за вработување, согласно член 78 од ЗРО, работникот ќе се врати на работно место на кое бил пред откажувањето на договорот за вработување.

ЗАКЛУЧОК

При поништување на одлуката за распоредување како незаконита, работникот ќе се врати на работно место на кое бил пред незаконитото распоредување.

ЗАКЛУЧОК

На работникот му следува надомест за цел неискористен годишен одмор, кога поднел барање за користење на годишен одмор пред престанок на работниот однос кој не е по негова вина и волја, а работодавецот не му овозможил користење на годишен одмор, во смисла на член 145 став 1 од ЗРО.

ЗАКЛУЧОК

На тужителот – државниот службеник кој во текот на работењето се стекнал со степен на кариера А со едно звање, а дополнително истиот е унапреден во ново звање, државниот службеник при редовно оценување почнува со стекнување на степен на кариера А, Б, В и Г.

ЗАКЛУЧОК

Додатоците на плата (додатоци на доверливост, ризик и услови за работа) на јавните обвинители и судиите се пресметуваат на основната плата во која не влегува минатиот труд.

ЗАКЛУЧОК

Кај трговско друштво кое престанало да постои поради стечај не може да му се постави привремен застапник согласно член 550 од ЗТД.

Привремен застапник согласно член 550 од ЗТД може да се постави само кога друштвото престанало поради ликвидација.

ЗАКЛУЧОК

Во ситуација при поведен спор за право на наследување по поднесена тужба за утврдување право на наследување во ситуација кога имаме приговор на застареност на правото, доколку изминал апсолутниот рок за застареност предвиден во член 136 став 2 од Законот за наследување, наоѓа примена наведениот апсолутен рок за застареност предвиден во наведената одредба, а не член 136 став 1 од Законот за наследување.

ЗАКЛУЧОК

Во случај кога должникот извршил уредување на приговорот со доставување на поднесок по пошта со препорачана пратка до судот после истекот на законскиот рок од три дена од приемот на барањето од судот за уредување на приговорот, приговорот ќе се отфрли врз основа на одредбите од член 10 и член 86 од Законот за извршување в.в. со член 98 и член 101 став 6 од ЗПП.

ЗАКЛУЧОК

Судот не е надлежен да одлучува по барањето на тужителот да се утврди дека има право на барател во постапката за утврдување на правен статус на бесправен објект, односно по барањето на тужителот дека има право на утврдување на правен статус на бесправен објект.

Судот е надлежен да постапува по тужба и тужбено барање согласно член 10 став 3 од Законот за постапување со бесправно изградени објекти в.в. со член 177 од ЗПП со кое се бара да се утврди дека тужителот има појак право на барател за утврдување на правен статус на бесправните објекти и да се задолжат тужените да го признаат тоа право, а пресудата да му послужи на тужителот за продолжување на постапката за утврдување на правниот статус на бесправно изградениот објект.

ЗАКЛУЧОК

Супервештачење судот ќе определи во смисла на член 264 став 2 од ЗПП, само доколку во текот на постапката се изведени две спротиставени вештачења.

Непочитувањето на оваа одредба преставува суштествена повреда на која судот внимава по службена должност.

ЗАКЛУЧОК

Известувањето на извршителот доставено до доверителот со кое го известил дека не може да го продолжи извршувањето за наплата на извршните трошоци кои доверителот ги активирал кај извршителот преставува извршно дејствие против кое доверителот може да поднесе приговор.

ЗАКЛУЧОК

Парично побарување по основ надомест неплатени трошоци за адвокатски услуги застарува во рок од 5 години согласно член 360 од ЗОО.

2.ОД СУДСКАТА ПРАКТИКА

2.1 КРИВИЧНИ ПРЕДМЕТИ

„Состојбата во која се наоѓал обвинетиот во моментот на извршувањето на кривичното дело, не претставува основ за исклучување на одговорноста на обвинетиот бидејќи тој самиот се довел во непресметлива состојба, а пред да се доведе во таа состојба, делото било опфатено со неговата умисла, како што предвидува член 12 став 3 од Кривичниот законик.“

Одлука на Апелационен суд Скопје КЖ-511/17 од 08.02.2018 година.

О д образложението

Жалбите се делумно основани.

По спроведената доказна постапка, а врз основа на предложените и изведени докази првостепениот суд, постапувајќи согласно член 15 и член 399 од ЗКП, утврдил правилна фактичка состојба кога нашол дека обвинетиот З.А. на 29.10.2014 година околу 20:45 часот во дворот на семејната куќа, лоцирана на ул.„Т.Д.“ бр.-а во К., при вршење на семејно насилство, со умисла се обидел да го лиши од живот оштетениот, неговиот син Д.А., на начин што откако се довел во алкохолизирана состојба со оглед да во крвта имал 2,4 г/кг алкохол, поради претходно нарушени семејни односи со членовите на неговото семејство најпрвин започнал вербална расправија со неговата сопруга Е.А. при што се заканил со зборовите „е сега ќе игра пиштол“, а потоа истата и физички ја нападнал, по што ја напуштил семејната куќа и се упатил кај неговиот вујко, сведокот С. А. кој живеел во непосредна близина и по два-три часа се вратил во семејниот двор и најпрвин на висок тон започнал да упатува пцовки и закани кон оштетениот дека мора да го убие по што извадил пиштол со непозната марка, калибар 6,35 мм и испукал еден куршум во правец на оштетениот кој во тој момент пиел кафе покрај прозорецот поставен на јужната страна од куќата, чиј проектил завршил во фасадата непосредно над прозорецот, поради што оштетениот уплашен за својата безбедност веднаш го затворил прозорецот, по што обвинетиот истрелал уште еден куршум во истиот правец, при што проектилот од овој истрел завршил директно во претходно затворениот прозорец, по што истиот

со ПМВ марка „Форд Фиеста“ со рег.бр... се оддалечил од местото на настанот.

Тезата на Обвинителството дека сторувањето на предметното кривично дело било опфатено во умислата на сторителот пред да се доведе во состојба на непресметливост поради алкохолизирана состојба, како еден од условите за примена на институтот *actiones liberae in causa* - дејствија слободни во причината регулиран во член 12 став 3 од КЗ, меѓудругото, се согледува како во фактите и околностите поврзани со претходното набавување на пиштолот на илегален начин и криењето на пиштолот и муницијата од другите членови на семејството, така и во фактот што критичниот ден обвинетиот, кому во тој момент не му биле нарушени интелектуалните и волеви функции односно бил способен да го сфати значењето на своето дело и да управува со своите постапки - бил во пресметлива состојба, по преземените акти на семејно насилство насочени кон членовите на семејството - сопругата и синот, со себе понел пиштол во кој имало куршуми, а иако дента веќе имал конзумирано алкохол, продолжил неконтролирано да пие во следните 2-3 часа, носејќи го со себе шишето со ракија кое непосредно пред истрелите сведокот Р. му го земал за да го врати кај сведокот С., па поради утврдената алкоholeмија која надминала 2 примилни алкохол во крвта самиот себеси се довел во состојба да ја изгуби можноста за интелектуално и волево дејствување - се довел во непресметлива состојба и во таква состојба го сторил делото кое по начинот на извршување во целост се поклопува со претставата за делото што сторителот ја имал во својата свест пред да се стави во непресметлива состојба - искажан сликовито и преку зборовите на закана што неговата сопруга ги прераскажува во својот исказ - „Е сега ќе игра пиштол“, со што ги исполнил и преостанатите услови за примена на одредбата од член 12 став 3 од КЗ.

Фактите по однос на психичката состојба во која се наоѓал обвинетиот во периодот пред и за време на извршување на кривичното дело и во таа насока влијанието на алкоholeмијата врз неговата способност да го сфати значењето на своето дело и да управува со своите постапка, а следствено на тоа и фактите кои што го детерминираат субјективниот однос на сторителот кон делото во конкретниот случај, првостепениот суд правилно ги утврдил од исказите на Ж. К. - невропсихијатар при ЈЗУ О. Б. К., вештите лица Е. М.В. и А.Ч. и на исказот на Г.Д. - невропсихијатар во П. Б. С. - С., кои искази во целост го надополнуваат и Наодот и мислењето бр. ... од 26.11.2015 година на вештите лица Проф.д-р. А.Н. и Асис.д-р.Е. М.В. од ЈЗУ У. К.за п. – С.

Меѓутоа, првостепениот суд погрешил кога дејствијата на обвинетиот ги оквалификувал како кривично дело Убиство од член 123 став 2 точка 2 в.в. со член 19 од КЗ, без притоа во правната оценка на делото да се повика и на одредбата од член 12 став 3 од КЗ иако при детерминирање на субјективниот однос на сторителот кон делото ги прифатил како утврдени фактите дека обвинетиот во моментот на извршување на кривичното дело бил непресметлив, но сепак е кривично одговорен односно способен за вина затоа што во време кога не му биле нарушени интелектуалните и волеви функции со употреба на алкохол самиот себеси се довел во состојба да не може да го сфати значењето на своето дело и да управува со своите постапки, а пред да се доведе во таа состојба делото било опфатено со неговата умисла - односно прифатил дека се работи за постоење на институтот *actiones liberae in causa* - дејствија слободни во причината регулиран во член 12 став 3 од КЗ и нормиран за да се спречат можните злоупотреби на принципот на вината. Од наведените причини следуваше овој

суд, по повод жалбите, а по службена должност првостепената пресуда да ја преиначи заради правилна примена на Кривичниот законик, така што дејствијата на обвинетиот се квалификуваат како кривично дело Убиство од член 123 став 2 точка 2 в.в. со член 19 в.в. со член 12 став 3 од КЗ.

Ваквиот став е прифатен со Пресуда на Врховниот суд на Република Северна Македонија Квп2.бр.42/18 од 27.11.2019 година.

„При состојба кога првостепениот суд констатирал на записникот за главна расправа дека поради немање технички услови за тонско или визуелно снимање на главната расправа или водење на стенографски записник, текот на главната расправа е запишан на записник, не е сторена суштествена повреда на одредбите на кривичната постапка од член 415 став 2 од ЗКП.“

Одлука на Апелационен суд Скопје КЖ-271/19 од 08.04.2019 година.

О д о б р а з л о ж е н и е т о

Жалбите се неосновани.

Основниот суд Велес со обжалената пресуда донесена врз основа на признание на вина ги огласил обвинетите Р. М., Е. М., Р. Б. и В. Е. виновни за кривично дело Разбојништво од член 237 став 4 в.в со став 1 од Кривичниот законик, па согласно тој член и членовите 3, 4, 32, 33, 35, 39, 40 и 41 од Кривичниот законик ги осудил на казна затвор во траење од по пет години. Обвинетите се задолжени да платат судски паушал во износ од по 8.000,00 денари и сума во износ од по 250,00 денари на име трошоци на кривичната постапка и обвинетиот Р. Б. е задолжен да плати сума во износ од 36.000,00 денари на име трошоци сторени во текот на постапката, се во рок од 15 дена по правосилноста на пресудата, под страв од присилно извршување.

Неоснован е и жалбениот навод дека судот сторил суштествена повреда на одредбите на кривичната постапка од член 415 став 2 од ЗКП, бидејќи судот додека ја подготвувал главната расправа или во текот на главната расправа или при донесување на пресудата не применил или неправилно применил некоја одредба од овој закон, ако тоа влијаело или можело да влијае врз аконитото и правилното донесување на пресудата, односно како се наведува во жалбата во целост ги занемарил одредбите од член 374 кои се однесуваат на начинот на водење на записникот за главна расправа, односно првостепениот суд и покрај тоа што констатирал дека поради

немање на технички услови во судот за тонско или визуелно снимање на главната расправа, не ја одложил главната расправа. Неоснованоста на ваквиот навод произлегува оттаму што видно од списите на предметот, поконкретно од записниците за главна расправа е дека записникот е воден и сочинет по форма и по содржина во склад со законските одредби кои го регулираат начинот на водење на записникот за главна расправа.

Ваквиот став е прифатен со Пресуда на Врховниот суд на Република Северна Македонија Квп2.бр.100/19 од 09.10.2019 година.

„Препознавањето во полициската станица е извршено согласно одредбите од член 220 од ЗКП иако оштетената прво дала опис, а потоа го препознала и посочила обвинетиот. Со околноста што при препознавањето не бил извршен распит на обвинетиот ниту дал некоја инкриминирачка изјава, ниту признание на вина, не се загрозени неговите права и не влијаело негативно на неговата одбрана во натамошниот тек на постапката.“

Одлука на Апелационен суд Скопје КЖ-434/18 од 28.06.2018 година.

О д о б р а з л о ж е н и е т о

Жалбите се неосновани.

Првостепениот суд правилно и целосно ја утврдил фактичката состојба кога нашол дека обвинетиот на ден 30.03.2017 година околу 04,30 часот на ул. „Д.М.“ во К., заедно со уште едно НН лице со употреба на сила дека непосредно ќе нападнат врз животот на оштетената Е.П. и одзеле туѓи подвижни предмети со намера противправно да ги присвојат на начин што додека оштетената одела пеш по улицата, ја пресретнувале и најпрвин обвинетиот Н. ја удрил по главата и со сила од вратот и скинал и одзел еден златен ланец Жолто - бела бола со привезок златен крст во вредност од 700 евра во денарска противвредност од 42.700 денари, а НН лице ја удрило оштетената со тупаница по главата - тилот и по лева слепоочница, а од ушите и одзел две обетки златни од жолто злато со амблем на „В.“ во вредност од 500 евра во денарска противвредност од 30.500,00 денари.

Неосновано е тврдењето на одбраната дека поради околноста што оштетената за прв пат вршела препознавање на сторителот истата била изманипулирана од службените лица кои го спровеле препознавањето. Ова од причина што оштетената податоците за сторителите на кривично правниот настан и забележаната облека која ја носеле ги изложила при самото

поднесување на кривичната пријава, а веднаш по случување на кривичниот правниот настан, а која надворешна идентификација ја потврдила и при препознавањето на кое бил присутен и Јавниот обвинител кога со 100% сигурност го препознала обвинетиот за кривичното дело сторено врз неа, а која околност наоѓа поткрепа и во нејзиниот исказ пред Јавниот обвинител кој бил користен при вкрстеното испитување на главна расправа. Оттука измената на содржината во делот на исказот на оштетената по однос на сторителот даден во текот на главната расправа правилно не е прифатен од страна на судот бидејќи сите околности под кои се случил кривично правниот настан а кој оштетената јасно ги наведува се во склад на препознавањето на обвинетиот и со последиците кои настанале за оштетната, кои околности му дале реална основа на судот за донесената одлука.

При повторното постапување на одржаната главна расправа повторно била сослушана оштетената Е.П. која останала на својот исказ даден на претходните главни расправи, а на околноста дека не го видела лицето кое ја нападнало и кое и го одземало ланчето со крстот, при што Јавниот обвинител согласно чл.385 став 5 од ЗКП побарал сведокот вкрстено да го испита, односно сведокот да биде прогласен за непријателски, бидејќи со исказот кој го дала оштетената на главна расправа истата не можела повеќе да се смета како сведок на Јавниот обвинител. Откако бил прифатен предлогот Јавниот обвинител користејќи го исказот на сведокот Е. даден во истражна постапка, а заради оценка на веродостојноста на исказот даден од сведокот на главна расправа ја испитувал вкрстено оштетната кое нешто е во согласност со одредбата од чл.388 став 2 од ЗКП. Во конкретниот случај имајќи го предвид исказот на сведокот Е.П. судот неспорноста на фактите за превземањето на дејствијата од обвинетиот и НН лицето основано ги заснива на записникот за препознавање при кое оштетната претходно давајќи опис на сторителот целосно го идентификувала како лице кое критичниот ден ги преземало противправните дејствија.

Видно од списите на предметот при извршеното препознавање на осудениот од страна на оштетената, тој немал бранител, меѓутоа, при препознавањето не бил извршен распит на осудениот, ниту пак тој дал некоја инкриминирачка изјава, ниту признание на вина, односно со ништо не се загрозува правата на обвинетиот и ни едно дејствие негативно не влијаело на неговата одбрана во понатамошниот тек на постапката, како и на кривичната постапка во целина. Исто така, со ваквиот начин на постапување не било наштетено на правичноста на постапката во целина, со оглед дека тоа нема влијание и не довело обвинетиот да даде инкриминирачка изјава на самиот почеток на кривичната постапка.

Во натамошниот тек на кривичната постапка обвинетиот имал бранители по сопствен избор. Оттука, осудениот ефективно го користел своето право на одбрана и имал ефективен пристап до адвокат, а со обезбедените бранители на осудениот во текот на кривичната постапка пред првостепениот суд со ништо не се загрозува правата на обвинетиот од член 6 од Европската конвенција за заштита на човековите права и основните слободи, ниту пак било наштетено на правичноста на постапката.

Оттука, обвинетиот ефективно го користел своето право на одбрана и имал ефективен пристап до адвокат, а со обезбедените бранители во текот на кривичната постапка пред првостепениот суд со ништо не се загрозува правата на обвинетиот од член 6 од Европската конвенција за заштита на човековите права и основните слободи, ниту пак било наштетено на правичноста на постапката. Овој Суд цени дека во случајот нема повреда на

член 220 од Законот за кривичната постапка и на правото на одбрана на осудениот во предкривичната постапка, а со тоа и на правичноста на постапката земено во целина.

Ваквиот став е прифатен со Пресуда на Врховниот суд на Република Северна Македонија Квп2.бр.72/18 од 23.01.2019 година.

„Обвинетиот кој не бил генерален директор на правното лице кое е наречател и договорна страна, ниту пак во тоа својство можел да склучува договори во име на тоа правно лице, фактот што правното лице немало регистрирано подружница во местото каде е склучен договорот, го потврдува субјективниот однос на обвинетиот кон кривичното дело „Измама“ од член 247 став 4 в.в. со став 1 од КЗ, да го доведе и одржи во заблуда оштетениот на штета на својот имот да ја исполни обврската од договорот.

Од неговите дејствија произлегува постоење на умисла која се состои од свест за доведување и одржување во заблуда да го наведе оштетениот да стори нешто не штета на својот имот“.

Одлука на Апелационен суд Скопје КЖ-2121/14 од 18.02.2015 година.

О д о б р а з л о ж е н и е т о

Жалбите се неосновани.

Првостепениот суд релевантните факти по однос на време, место и начин на сторување на кривичното дело од страна на обвинетиот го утврдил од јасниот и категоричен исказ на оштетениот А.К., кој хронолошки го опишал целиот кривично правен настан, начинот и околностите под кои се склучил предметниот договор од 16.07.2008 година, а имено во текот на летото 2008 година, во правното лице А. 03 ДООЕЛ С. каде оштетениот е управител се јавил обвинетиот и му побарал понуда за прозорци и врати, која понуда била прифатена од страна на обвинетиот и склучиле договор со правното лице Е. ДООЕЛ С. застапувано од генералниот директор, сега обвинетиот како наречател и А. 03 ДООЕЛ С. застапувано од оштетениот, како извршител, кој договор бил потпишан на износ од 18.500 Евра. По изведување на работите од страна на А. 03 ДООЕЛ С., а согласно предметниот договор, обвинетиот на ден 25.12.2008 година, потпишал завршна ситуација дека договореното било извршено од страна на А. 03 ДООЕЛ С., а согласно предметниот договор плаќањето требало да се изврши со компензација со пумпен бетон МБ30 или

речен тампон, но иако оштетениот во повеќе наврати се обидува да ја реализира компензацијата, обвинетиот истата не ја исполнувал и му дал известување дека не е во можност да ја изврши компензацијата. На 30.09.2010 година обвинетиот извршил плаќање во вредност од 10.000,00 денари, кој износ оштетениот го сметал за несериозен, поради што поднел тужба за што е донесена правосилна пресуда во Основен суд Скопје 2 Скопје ТЦ 1857/10 од 03.10.2011 година со која му е уважено тужбеното барање и правното лице Е. ДООЕЛ било задолжено да ги плати средствата со камата. Откако оштетениот пристапил кон извршување на предметната пресуда кај извршител дошол до сознание дека обвинетиот не бил управител на предметната фирма со која потпишал договор и истиот не е вработен во правното лице, односно нема никакво својство во истото, која околност ја утврдил од изводот од Централен регистар. Оштетениот појаснил дека предметниот договор со обвинетиот го склучил во просториите на ТЦ П.Б. во С. и на самиот објект имало табла со назив Е. ДООЕЛ, да предметниот договор бил склучен со обвинетиот Н.М. во неговата канцаларија, да оштетениот само го потпишал предметниот договор откако ги дефинирале меѓусебните права и обврски, при што обвинетиот не му приложил никакво полномошно од управителот на Е. ДООЕЛ С., да сите дописи од Е. во меморандумот, како и на потписот на местото означено генерален директор било наведено Е. С..

Воедно, од договорот склучен на ден 16.07.2008 година, судот утврдил дека истиот е склучен помеѓу Е. ДООЕЛ С. застапувано од генералното директор Н.М. како началник и А. 03 ДООЕЛ С. застапувано од директорот А.К. како извршител, при што со договорот е утврдена вредноста на извршената работа е 18.500 Евра со вклучен ДДВ, како и начинот на плаќањето на истата да се изврши по пат на компензација. Од увидот во завршената ситуација бр. ... од 25.12.2008 година судот утврдил дека Е. ДООЕЛ О. потврдил дека работите кои се наплатувале со завршна ситуација се извршени како и дека цените и квалитетот одговараат на пресметките и на условите на договорот, а видно од препораката од 18.11.2008 година е дека Е. ДООЕЛ С. ја препорачува фирмата А. 03 ДООЕЛ С. како одличен изведувач со напомена дека реализацијата од страна на изведувачот е во потполност во склад со договорениот квалитет, рок на извршени работи, постојни стандарди и останати договорни услови. Со известието од 25.12.2008 година, правното лице Е. ДООЕЛ С. го известува А. 03 ДООЕЛ С., дека не е во можност во тој период да му испорача пумпан бетон и бара началката да се пролонгира. Од увидот во тековната состојба за Е. ДООЕЛ О., судот утврдил дека истото е со седиште на ул.П.К. О. и е во приватна сопственост на Ј.М. кој воедно е регистриран како управител без ограничувања во внатрешниот и надворешниот трговски промет, додека пак од увидот во тековната состојба за Е. Т. О. судот утврдил дека истото е со седиште на ул.Г. во О. во приватна сопственост на Н.М., кој воедно е регистриран како управител без ограничување во внатрешниот и надворешниот трговски промет.

Постоењето на тужба и донесената граѓанска одлука и по оценка на советот на овој суд не ја исклучуваат кривичната одговорност на страна на обвинетиот, бидејќи и самиот договор од аспект кој и во чие име го склучил е начин на одржување во заблуда на оштетениот, поради што не стојат наводите истакнати во жалбите за непостоење на објективно и субјективно битие на кривичното дело од аспект на прикривање или лажно прикажување на факти од страна на обвинетиот.

Ваквиот став е прифатен со Пресуда на Врховниот суд на Република Северна Македонија Кзз.бр.9/19 од 20.06.2019 година.

„Не е повредено начелото *ne bis in idem* од член 7 од Законот за кривична постапка – забрана за двојно судење и казнување и отповикувањето на условната осуда изречена со правосилната пресуда е законито во смисла на член 54 став 2 од КЗ и член 542 став 4 од ЗКП, но и предвидливо со оглед да осудениот не ги извршил задолжителните обврски по однос на плаќањето на штетата на оштетената во рок ниту дополнително определениот до денот на одржување на јавната седница пред второстепениот суд.“

Одлука на Апелационен суд Скопје КСЖ-872/18 од 05.02.2019 година.

О д о б р а з л о ж е н и е т о

Жалбата е неоснована.

Првостепениот суд ја отповикал условната осуда изречена со пресуда на Основниот суд Скопје I Скопје К.бр.1197/14 од 13.07.2015 година, правосилна на 15.03.2016 година, спрема осудениот П.И. од С. за кривично дело Измама од чл.247 ст.4 в.в. со ст.1 од КЗ. Определил утврдената казна затвор во траење од 1-една година да се изврши. Согласно чл.49 ст.2 од КЗ, го задолжил осудениот П.И. од С. во рок од 3 месеци по правосилноста на пресудата на оштетената В.М. од С. да и го плати имотно равното побарување на име штета во износ од 5.920.160,00 денари, под страв на присилно извршување.

Имено, со пресуда на Основниот суд Скопје I Скопје К.бр.1197/14 од 13.07.2015 година, осудениот П. И. од С., огласен е виновен за кривично дело Измама од чл.247 ст.4 вв. со ст.1 од КЗ, за што му е изречена условна осуда, така што му е утврдена казна затвор во траење од 1-една година и истовремено определено е дека вака утврдената казна затвор нема да се изврши доколку обвинетиот во рок од 3 години не стори ново кривично дело сметано од правосилноста на пресудата и доколку обвинетиот во рок од 6-шест месеци по правосилноста на пресудата на оштетената В. М. од С. ја врати имотната корист во износ од 6.392.160,00 денари. Воедно, согласно чл.49 ст.2 од КЗ е утврдено дека доколку обвинетиот П.И. не ја надомести штетата во погоре определениот рок утврдената казна затвор ќе се изврши.

Согласно чл.54 ст.2 од КЗ, ако осудениот во определениот рок не исполни некоја обврска судот може најдоцна во рок од 1 година од денот кога изминало времето за проверување да определи да се изврши утврдената казна во условната осуда.

Согласно чл.542 ст.4 од ЗКП, ако судот утврди дека осудениот не ја исполнил обврската што му била определена со пресудата ќе донесе пресуда со која ќе го продолжи рокот за исполнување на обврската, ќе го

ослободи од исполнување на таа обврска, или ќе ја замени со друга соодветна обврска предвидена со закон, или ќе ја отповика условната осуда и ќе определи утврдената казна да се изврши. Ако судот најде дека нема основа за донесување на некоја од тие одлуки, со решение ќе ја запре постапката за отповикување на условната осуда.

Во конкретниот случај првостепениот суд правилно утврдил дека сега осудениот П. И. не ја вратил целокупната имотна корист прибавена со извршување на кривичното дело, односно штетата не ја надоместил во износ до 5.920.160,00 денари, во доброволно оставениот рок од 6-шест месеци по правосилноста на пресудата, ниту пак до денот на одржување на јавната седница, што укажувало на фактот дека осудениот нема интерес за исполнување на обврската ни во иднина, бидејќи со оглед на висината на штетата согласно правосилната пресуда К.бр.1197/14 од 13.07.2015 година јасно може да се утврди дека станува збор за избегнување на обврската и несакање истата да се исполчни. Имено, на јавната седница осудениот дал ветување дека ќе ја намира обврската, но истото не го сторил. Осудениот на јавната седница одржана на 29.05.2018 година побарал дополнителен рок за да ја плати штетата, но истиот тоа не го сторил и не се јавил на следната јавна седница одржана на ден 04.09.2018 година, ниту го известил советот за причините поради неговото отсуство, кое нешто јасно укажува на неговата намера да не ја исполни предметната обврска, па судот одлучил како во изреката на обжалената пресуда.

Ваквиот став е прифатен со Пресуда на Врховниот суд на Република Северна Македонија Квп.бр.47/19 од 23.04.2019 година.

2.2. ГРАЃАНСКИ ПРЕДМЕТИ

„Закупецот на деловен простор не е сопственик на објектот и нема својство на оштетен заради рушење на објектот, такво својство има сопственикот на недвижноста. Тој нема активна легитимација и не може да бара од сопственикот штета од незаконито рушење во висина на вложените средства кои не ги направил“

Одлука на Апелационен суд Скопје ГЖ-2192/18 од 12.07.2018 година.

Од образложението

Жалбите се основани.

Основниот суд Скопје II Скопје со обжалената пресуда делумно го усвоил тужбеното барање на тужителот Б.С. од С. и ги задолжил тужените М. на град С. и О. Ц., солидарно да му исплатат на тужителот на име материјална штета поради бесправно рушење на објект износ д 615.087,00 денари со законска казнена камата во висина на референтната стапка на НБ на РМ што за секое полугодие важела на последниот ден од полугодието што му претходело на тековното полугодие зголемена за осум процентни поени од поднесување на тужбата - 28.5.2015 година до конечната исплата и солидарно да му ги надоместат трошоците во постапката во износ од 112.136,00 денари во рок од 15 дена по приемот на пресудата.

Апелациониот суд Скопје со пресуда ГЖ-2192/10 од 12.07.2018 година ја преиначил првостепената пресуда и тужбеното барање го одбил како неосновано. Првостепениот суд утврдил дека лицето З.Ж. на ден 26.07.1991 година со првотужениот склучил Договор за закуп на деловен простор во површина од 36.32 м2. Согласно членот 3 од наведениот Договор, договорните страни се согласиле закупецот да вложи средства за изградба – адаптација на деловниот простор како и согласно добиената квадратура да обезбеди средства за уредување на соодветен дел од инфраструктурата и тоа во висина на денарска противвредност од 960 ДМ, со одреден редослед на исплаќање. Сега тужителот и лицето З.Ж. на 15.05.1995 година склучиле Договор за купопродажба на простор и предмет на овој договор бил деловен простор во површина од 36.32 м2 во Комплексот С. Ж. С. во С., позади М. на Град С.. Во Договорот за купопродажба било наведено дека продавачот лицето З.Ж. се стекнал со сопственост на деловна просторија по пат на вложување на свои средства во изградба на локалот согласно членот 3 од Договорот за закуп на деловен простор. Купопродажната цена за деловниот простор странките ја определиле на 42.500 ДМ, па сега тужителот на денот на потпишувањето на договорот во целост ја исплатил договорената цена, а продавачот го предал деловниот простор. На ден 07.06.1995 година првотужениот донел одлука со која се издава согласност локалот издаден под закуп на лицето З.Ж. да се подели на два дела од кој 10 м2 остануваат во

закуп на З.Ж., а другите 26.3 м² да се дадат под закуп на сега тужителот. По барање на тужителот на 21.06.1996 година тужителот добил дозвола од првотужениот повторно да се спои деловниот простор, а на 26.03.1999 година тужителот и првотужениот склучиле Договор за закуп на деловен простор. Овој договор бил со времетраење до 31.03.2003 година, но тужителот го владеел се до денот кога деловниот простор бил срушен. Првотужениот не водел постапка за исселување на тужителот, ниту пак го известил тужителот дека се води управна постапка за остранување на објектот. На ден 29.05.2012 година од страна на овластено правно лице ангажирано од страна на второтужениот било отпочнато со рушење на деловниот простор, за што тужениот дознал од соседите во комплексот.

Во конкретниот случај тужителот неосновано бара надомест на штета за рушење на објект, бидејќи истиот не е сопственик на објектот и поради тоа нема својство на оштетен. Основот за изразување на ваквиот заклучок произлегува од утврденото дека договорот за купопродажба кој тужителот го склучил со претходниот закупец на предметниот објект, не може да произведе стварно правни последици према тужителот и да биде евидентиран во јавните книги за запишување на правата на недвижностите, бидејќи продавачот располагал со право кое го немал. По наоѓањето на овој суд, само сопственикот на објектот може да бара надомест на материјална штета причинета од незаконитото рушење на објектот. Ова особено што висината на материјалната штета која ја побарува тужителот претставува валоризирана вредност на објектот за извршени вложувања во износ од 615.087,00 денари, кои вложувања неспорно ги направило лицето З.Ж.

Првотужениот не е пасивно легитимиран во спорот, од причина што утужениот износ тужителот му го платил на лицето З.Ж., што значи дека помеѓу тужителот и првотужениот не настанал материјално правен однос, како основ за одговорност за штета. Покрај тоа, второтужениот постапувал во рамките на своите законски надлежности, односно врз основа на донесено решение за рушење на објектот, кое не било оспорено во управна постапка, што значи дека не превзел противправно штетно дејствие.

Ваквиот став е прифатен со Решение на Врховниот суд на Република Северна Македонија Рев2.бр.586/2018 од 07.11.2019 година.

„Лицето кое е единствено виновно за предизвикување на сообраќајна незгода нема право да бара надомест на штета по основ на осигурување од автоодговорност од осигурителната компанија каде било осигурано другото возило кое учествувало во незгодата“

Одлука на Апелационен суд Скопје ГЖ-5054/17 од 23.08.2018 година.

О д о б р а з л о ж е н и е т о

Жалбата е неоснована.

Тужителот има својство на одговорно лице кое што е виновно за предизвиувањето на сообраќајната незгода, па во смисла на член 15 точка 1 од Законот за задолжително осигурување во сообраќајот тој нема право да бара надомест на штета по овој основ. Во тој контекст во наведениот член е предвидено дека право на надомест на штета по основ на осигурување од автомобилска одговорност има секое лице, освен лицето кое управувало со моторното возило со чија употреба е предизвикана незгодата, па во таа смисла тужителот и нема активна легитимација да тужи и да бара надомест на штета по основ на осигурување од автоодговорност.

Видно од кривичната пресуда и двете изведени сообраќајни вештачења, единствен виновник за настанувањето на сообраќајната незгода е сега тужителот, кој не се придржувал кон сообраќајните прописи и го загрозил јавниот сообраќај така што преминал на коловозната лента за движење на возилата од спротивна насока и со предниот лев дел од возилото удрил во предниот лев дел на патничкото моторно возило „BMW 316“ со рег бр. ..., осигурувано од автоодговорност кај тужениот и на ваков начин тужителот довел во опасност телото и здравјето на луѓето, така што удирајќи во патничкото моторно возило му предизвикал штета на возачот на тоа возило, оштетениот Д.А. нанесувајќи му тешка телесна повреда во вид на скршеници на двете над коленици и десната подлактица, како и предизвикувајќи му тешки телесни повреди на оштетениот Р.Б. кој бил сопатник во товарното моторно возило што го управувал тужителот.

Од наведеното јасно произлегува дека тужителот се јавува како причинител на штета на трети лица, односно како одговорно лице кое предизвикално сообраќајна незгода во која на трети лица им е предизвикана штета, па не може во смисла на чл.5 од Законот за задолжително осигурување да бара надомест на штета. Согласно чл.2 точка 10 од истиот Закон под поимот оштетено лице е лицето кое претрпело штета од употреба на превозно средство, што значи за да биде активно легитимиран тужителот треба да има својство на оштетно лице, а не одговорно лице за настанување на незгодата.

Имајќи ги во предвид законски одредби не се исполнети законските претпоставки за примена на член 164 став 2 од Законот за облигационите односи, поради што е одбиено тужбеното барање на тужителот како неосновано. Ова од причина што во текот на постапката од сите изведени докази било утврдено дека тужителот има својство на одговорно лице кое што е виновно за предизвикување на сообраќајната незгода, а особено видно од кривичната пресуда како и двете сообраќајни вештачења, единствен виновник за настанување на сообраќајната незгода е тужителот и истиот се јавува како причинител на штета на трети лица, како одговорно лице кое предизвикало сообраќајна незгода, па во таа смисла не може согласно член 2 точка 10 и член 5 од Законот за задолжително осигување да бара надомест на штета. Имајќи ја во предвид содржината на одредбата од член 2 точка 10 од истиот Закон, под поимот оштетено лице се подразбира лицето кое претрпело штета од употреба на превозно средство. Од наведеното

произлегува дека за да биде активно легитимиран, тужителот треба да има својство на оштетено лице, а не одговорно лице за настанување на незгодата.

Ваквиот став е прифатен со Решение на Врховниот суд на Република Северна Македонија Рев2.бр.44/2019 од 14.11.2019 година.

„Судот е овластен по приговор на тужениот да се впушти во утврдување на видот и карактерот на повредата која ја здобил оштетениот и делумно да го усвои тужебеното барање за регресен долг. Без влијание е фактот што осигурителната компанија со претходна вонсудска спогодба прифатила дека оштетениот се здобил со потешки повреди и му исплатила повисок надомест на штета.“

Одлука на Апелационен суд Скопје ГЖ-2787/18 од 07.11.2018 година.

Од образложението

Жалбите се неосновани.

Оштетениот Н.Ш. за претрпената нематеријална штета поднел оштетно побарување до АД за осигурување и реосигурување М. С. В. И. Г., оштетениот и осигурителното друштво на ден 04.10.2013 година, за времетраење на судската постапка по тужба на оштетениот Н. под П бр. 1390/13, склучиле вонсудска спогодба за исплата на материјална и нематеријална штета, во која е наведено дека осигурителното друштво се обврзува да му исплати на оштетениот за претрпени физички болки износ од 400.000,00 денари, за претрпен страв износ од 300.000,00 денари за претрпени душевни болки поради намалена ОЖА износ од 600.000,00 денари и за претрпени душевни болки поради нагргеност износ од 200.000,00 денари или вкупен износ од 1.500.000,00 денари, кој износ му бил исплатен на оштетениот, судот ги утврдил од вонсудската спогодба склучена на ден 04.10.2013 година, како и од пресметка по штета бр. ... и извод од банкарска сметка на износ од 1.500.000,00 денари. Фактот дека паричниот износ кој му бил платен на оштетениот, тужителот го рефундирал на АД за осигурување М. С. В. И. Г., судот го утврдил од пријавите за штета до гарантниот фонд и образецот за исплатата на штета.

Тужителот не доставил конкретен доказ од кој би произлегло дека тужениот бил повикан во судската и вонсудската постапка за да ги штити своите права и интереси, ниту пак доставил докази од кои би можел да се

утврди фактот дека по излегувањето од болница, оштетениот во понатамошниот тек се јавувал на прегледи врз основа на кои би следувало констатирање на состојбата во дополнителна лекарска документација.

Од супервештачењето од Н. г. за с. в. С., судот го утврдил фактот дека оштетениот Н.Ш. од случената сообраќајна незгода на ден 17.02.2017 година се здобил со телесна повреда изразена во вид на потрес на рбетниот мозок, транзиторна одземеност на горните и долните екстремитети, истегнување на вратот од типот -whiplash injuru- која повреда по својот карактер преставува телесна повреда која довела до минливо оштетување на делови на телото настанати под дејство на механичка сила и брзо повлекување на симптоматологијата која била присутна кај оштетениот. По оценка на овој суд, во предметната постапка тужениот со успех ги штител своите права и ги докажал фактите врз основа на кои првостепениот суд согласно чл.189 од Законот за облигациони односи го определил вкупниот справедливиот паричен надоместок кој реално би му следувал на оштетениот во износ од 200.000,00 денари.

Првостепениот суд правилно утврдил дека осигурителното друштво АДОР М.С.В. И. Г. неосновано на оштетениот му исплатило превисок паричен износ врз основа на вешт наод од вешто лице др.Т.Т. во кој биле констатирани тешки телесни повреди и нагрденост, за кои факти во предметната постапка се утврдила различна состојба, односно дека оштетениот претрпел телесна повреда, при што воопшто кај него немало нагрденост. Во однос на интензитетот исто така осигурителното друштво исплатило превисок износ без да го земе во предвид реалниот интензитет на претрпени физички болки, страв и намалена општа животна активност, кој би произлегол врз основа на медицинска документација и преглед на оштетениот, кој пак му укажал на судот дека не се јавил на прегледи на повик од осигурителното друштво, а потоа дека не се ни сеќавал. Осигурителното друштво паричниот износ го исплатило врз основа на вонсудска спогодба при што не бил доставен доказ дека тужениот како регресен должник бил повикан за да ги заштити своите права и интереси во таа постапка. Оттука правилно утврдил судот дека осигурителното друштво несоновано му исплатило на оштетениот износ кој не кореспондирал со фактичката состојба и за кој немало основ за исплаќање, ниту пак тужителот имал основ да го рефундира.

Ваквиот став е прифатен со Решение на Врховниот суд на Република Северна Македонија Рев2.бр.81/2019 од 09.07.2019 година.

„Доколку тужителот го заснива тужбеното барање за надомест на нематеријална штета за повреда на личните права на телесно и душевно здравје на решението донесено од тужениот со кое му е одбиено барањето за упатување на лекување во странство, треба во управна постапка да се утврди дека тоа решение е незаконито, односно дека за донесување на решението е виновен тужениот или вработено лице кај тужениот.“

Одлука на Апелационен суд Скопје ГЖ- 5949/17 од 21.03.2018 година.

О д о б р а з л о ж е н и е т о

Жалбата е неоснована.

Во текот на 2009 година на тужителот му бил дијагностициран тумор од голем размер во пределот на илијачната и сакралната коска на левата карлица, поради што тужителот на ден 13.12.2010 година се обратил до К. за о. б. при К. ц. С. за конзилијарно мислење за можноста за изведување на операционен зафат за отстранување на туморот или е потербна операција во странство. Постапувајќи по барањето конзилиумот на Клиниката има дадено предлог ... од 15.12.2010 година за болничко лекување на тужителот во странство и упатување во установа во В., А., со образложение дека се исцрпени сите можности за лекување во РМ. Врз основа на предлогот тужителот на ден 15.12.2010 година поднел барање за упатување на лекување во странство до тужениот. Постапувајќи по барањето и медицинската документација, а врз основа на записник од првостепена лекарска комисија за давање оценка и мислење за потребата од упатување на лекување во странство од 16.12.2010 година, тужениот со решение го одбил барањето на тужителот со образложение дека не постои медицинска оправданост за лекување во странската клиника. Тужителот го обжалил донесеното решение до Министерот за здравство, меѓутоа не дочекувајќи го исходот по жалбата, во Специјалната болница Ф. В. му била извршена оперативна интервенција од каде бил испишан на 23.02.2011 година. Тужителот поднел барање до тужениот за рефундирање на средствата за извршените медицински услуги кои ги платил од сопствени средства, по кое тужениот со решение УП.бр.... од 9.06.2011 година го одбил барањето бидејќи тужениот немал склучено договор за давање на здравствени услуги со ПЗУ Ф.В.. Против ова решение тужителот вложил жалба која Министерот за здравство со решение УП.бр. ... од 17.02.2012 година ја одбил како неоснована. Против наведеното решение тужителот повел управен спор и со пресуда на Управниот суд У4.бр.226/14 од 11.12.2014 година, истото било поништено и предметот бил вратен на повторно одлучување, со образложение дека поради недоставување на списите од надлежниот орган, судот не можел да ги провери наводите за основаноста на тужбеното барање и фактите по однос на оспореното решение. До завршувањето на конкретната парнична постапка тужителот не доставил доказ за натамошниот тек на управната постапка.

Во конкретниот случај не се исполнети условите за надомест на нематеријална штета, бидејќи тужителот не го докажал елементот на вина на страна на тужениот за настанувањето на штетата, односно штетните дејствија со сторување или пропуштање на тужениот, а кои се во причинско – последична врска со повредените лични права на тужителот.

Во конкретната правна работа од решително значење за неоснованоста на тужбеното барање е утврдениот факт дека тужителот не доставил доказ за утврдена незаконитост во постапувањето на тужениот како по однос на постапката за рефундација на средствата, така и во однос на постапката за упатување на лекување во странство, поведени пред Управниот суд.

Наведеното претставува материјално – правен услов од кој зависи правото на тужителот да истакнува побарување за надомест на нематеријална штета која ја претрпел од штетните дејствија на тужениот. Тужителот не докажал на каков начин тужениот ги повредил неговите лични права, ако се има предвид дека управното решение врз кое тужителот го темели своето тужбено барање, не е утврдено во управна постапка дека е незаконито, односно дека за донесување на истото е виновен тужениот или некое вработено лице кај тужениот во однос на законитоста или постапката за донесување на решението, од кој правен факт би го извлекол правото да бара надомест на штета.

Ваквиот став е прифатен со Решение на Врховниот суд на Република Северна Македонија Рев2.бр.293/18 од 11.04.2019 година.

„Неподнесувањето на предлог за отварање на стечај врз тужениот према кого тужителот има стасано парично побарување, само по себе не претставува штетно дејствие без да биде докажано постоењето на имот на должникот, заради што не се исполнети условите од член 51 став 8 од Законот за стечај.“

Одлука на Апелационен суд Скопје ГЖ- 1043/19 од 23.05.2019 година.

О д о б р а з л о ж е н и е т о

Жалбата е основана.

Основниот суд Неготино со пресуда П4.бр.6/18 од 20.12.2018 година го одбил како неосновано тужбеното барање на тужителот да се задолжи тужениот да му исплати надомест на штета во износ од 911.417,00 денари од кој износ, 883.059,00 денар главен долг и износ од 28.358,00 денари на име процесни трошоци во постапка водена пред нотар со законска казнена камата сметано од поднесувањето на тужбата до денот на исплатата.

Апелациониот суд Скопје со пресуда ГЖ.бр.1043/19 од 23.05.2019 година, жалбата на тужителот ја усвоил, првостепната пресуда ја преиначил и пресудил на начин што тужбеното барање на тужителот го усвоил, го задолжил тужениот да му плати на тужителот надомест на штета во износ од 911.417,00 денари од кој износ, 883.059,00 денари на име главен долг и износ од 28.358,00 денари на име процесни трошоци во постапка водена пред нотар, со законска казнена камата сметано од 10.03.2015 година до исплатата, во рок од 15 дена по правосилноста на пресудата.

Во текот на постапката е утврдено дека тужителот имал побарување према правното лице Друштво за производство и откуп на земјодлески производи А.-ДК ДООЕЛ Д. К. во износ од 883.059,00 денари, утврдено со правосилно решение за дозвола за извршување врз основа на веродостојна исправа УПДР.бр.540/14 од 11.11.2014 година на нотар Ванчо Тренев. Тужениот е управител на правното лице – должникот. На 11.12.2014 година тужителот поднел барање за извршување при што со налог за извршување И.бр.1218/14 било наложено од сметката на должникот во корист на тужителот да се пренесе паричното побарување. Тужителот не го намирал побарувањето од должникот и сметката на должникот била блокирана на 12.12.2014 година. На 09.09.2014 година правното лице 33 В. од Д.Д. на должникот му дало позајмица во износ од 1.250.000,00 денари, а на 10.09.2014 година должникот како цедент – отстапувач, правното лице ВВ П. Н. како плаќач и 33 В. од Д.Д. како цесионер – примач склучиле договор за цесија со која ВВ П. од Н. на сметката на 33 В. Од Д.Д. пренел 2.890.673,00 денари.

Во конкретниот случај тужителот искакнал тужбено барање за надомест на штета поради неподнесување на предлог за отварање на стечајна постапка над должникот – правното лице Друштво за производство и откуп на земјоделски производи А- ДК ДООЕЛ Д.К., од страна на тужениот како застапник по закон – управител.

Имено, со одредбата од член 51 став 8 од Законот за стечај (Служен Весник на Република Македонија број 34/2006), е нормирано дека лицата и органите овластени за управување, застапување и надзор на трговските друштва и други прави лица ќе бидат лично, солидарно и неограничено одговорни за штетите што ги предизвикале на доверителите на трговското друштво или друго правно лице - должник, ако не поднеле предлог за отварање на стечајна постапка, иако знаеле или морале да знаат за презадолженоста на трговско друштво или друго правно лице. Имотната одговорност за штети на лицата и органите не ја исклучува и не влијае врз можноста казнената (кривичната) одговорност на тие лица.

Кога доверителот претендира штета од застапникот по закон на правното лице поради неподнесување на предлог за отварање на стечај од суштествено значење е истиот да докаже дека доколку тужениот поднел предлог за отварање на стечајна постапка, тужителот како доверител ќе можел да го намира своето парично побарување од стечајната маса на друштвото. Во ситуација кога тужителот не докажал дека друштвото има имот од кој ќе можел да го намира своето побарување, односно дека токму поради неподнесувањето на предлогот за отварање на стечај била причинета материјална штета поради неможноста да го наплати своето побарување од имотот на должникот, произлегува дека отсуствува причинско – последичната врска, односно штетата како правен факт кој доведува до настанување на облигациониот однос. Неподнесувањето на предлог за отварање на стечај, само по себе не преставува штетно дејствие, без да биде докажано постоењето на имот на должникот, а впрочем и тужителот како доверител имал законска должност да поднесе таков предлог.

Ваквиот став е прифатен со Решение на Врховниот суд на Република Северна Македонија Рев2.бр.432/19 од 10.12.2019 година.

2.3. СПОРОВИ ОД РАБОТНИ ОДНОСИ

„Исполнети се законските претпоставки да се дозволи повторување на постапката од член 392 ст.1 од ЗПП кога со правосилна кривична пресуда се утврдени факти за постапување на тужителот спротивно на правилата и прописите на тужениот, со кои сторил кршење на работниот ред и дисциплина, заради кои му бил даден отказ, а за кои дејствија тој е огласен за виновен“.

Одлука на Апелационен суд Скопје РОЖ- 1056/17 од 01.11.2018 година.

Од образложението

Жалбата е неоснована.

Првостепениот суд утврдил дека со пресуда РО.бр.708/14 од 03.06.2015 година е усвоено тужбено барање на тужителот и е поништено решението број 19.4.1-60177/1 од 18.09.2009 година донесено од Министерот за внатрешни работи со кое на тужителот на работно место Раководител на смена во ПС за ГК Т. во Регионален центар за гранични работи му се откажува договорот за вработување и решението број ... од 01.11.2012 година донесено од Државната комисија за одлучување во управна постапка и постапка од работен однос во втор степен со кое приговорот на тужителот е отфрлен како ненавремен како незаконити и го задолжил тужениот да го врати тужителот на работа и да го распореди на работно место кое одговара на неговиот степен на стручна подготовка.

Во оспореното решение на тужениот на повеќе полициски службеници помеѓу кои и на тужителот им било ставено на товар дека ја прекршиле работната дисциплина и им бил откажан договорот за вработување сметано од денот на врачување на решението поради тоа што постапиле спротивно на правилата и прописите на Министерството, го злоупотребиле и пречекориле даденото овластување и извршиле дејствие кое претставува кривично дело по чл.134 ст.1 т.7, 8 и 14 од Колективниот договор на МВР.

Постапувајќи по предлогот за повторување на постапката на тужениот, првостепениот суд оценил дека предлогот за повторување на постапката е основан затоа што се однесувал на нови факти и докази во кривичниот предмет КОК.бр.20/11. Од извршениот увид во пресудата на Основниот суд Скопје 1 Скопје КОК.бр.20/11 од 09.07.2015 година првостепениот суд утврдил дека договорот за вработување на тужителот му е откажан од истите дејствија за кои е огласен за виновен со пресудата на Основниот суд Скопје 1 Скопје КОК.бр.20/11 од 09.07.2016 година со која е утврдено постоење на кривично дело Злосторничко здружување по чл.394 ст.1 од КЗ и Примање поткуп по

чл.357 ст.2 вв со чл.45 од КЗ па согласно чл.44 од КЗ му е изречена алтернативна мерка -Условна осуда. Оваа пресуда е потврдена со пресуда на Апелационен суд Скопје КОКЖ.бр.105/15 од 06.04.2016 година. Пресудата КОК.бр.20/11 од 09.07.2015 година на Основниот суд Скопје 2 Скопје станала правосилна на ден 06.04.2016 година.

Во конкретниот случај новиот доказ - пресудата на Основниот суд Скопје 1 Скопје КОК.бр.20/11 од 09.07. 1015 година се однесува на факти во врска со дејствијата на тужителот по однос на постапувањето спротивно на правилата и прописите на Министерството односно произлегува утврдувањето на фактите со кои тужителот сторил кршење на работниот ред и дисциплина по чл.134 ст.1 т..7, 8 и 14 од КД на МВР во спорниот период што значи во моментот на донесувањето на решението за откажување на договорот за вработување постоела основана причина за откажување на договорот за вработување на тужителот, и врз основа на овој доказ би постоела поинаква фактичка состојба од онаа што била утврдена со пресудата чие повторување се бара. Наведениот факт тужениот го докажува со пресудата на Основниот суд Скопје 1 Скопје КОК.бр.20/11 од 09.07.2015 година.

Со оглед дека повторувањето може да се дозволи само ако странката без своја вина не можела тие околности да ги изнесе пред поранешената постапка да биде завршена со правосилна пресуда и по оценка на овој суд правилно првстепениот суд утврдил дека наведената кривична пресуда како доказ со кој се докажува факт кој постоел во времето кога се водела постапката чие повторување се бара, може да доведе до повторување на постапката.

Ваквиот став е прифатен од Врховниот суд на Република Северна Македонија со Рев3.бр.16/2019 од 11.12.2019 година.

„Кога работодавачот го откажал на тужителот Договорот за вработување од деловни причини (технолошки, економски ... и слични промени) согласно чл.96 ст.1 од ЗРО, тој има можност, но, нема обврска да го вработи на друго работно место, да го доквалификува или преквалификува работникот за друга работа. Тој може да изрече и престанок на работниот однос со давање на испратнина како што постапил во конкретниот случај. Судот има надлежност само да утврди дали тужениот ја спровел постапката согласно Закон“.

Одлука на Апелационен суд Скопје РОЖ- 1435/17 од 28.03.2018 година.

О д о б р а з л о ж е н и е т о

Жалбите се неосновани.

Со Одлука за откажување на договорот за вработување од деловни причини со отказан рок бр. ... од 21.10.2015 година на работникот Г. П. на работно место електромонтер во група 1, нови приклучици во КЕЦ С. во Одделот КЕЦ Оператива во ЕВН на М. АД С. му се откажува договорот за вработување бр.04-9/1095 од 23.05.2012 година и Анекс бр. ... од 09.12.2014 година на договорот за вработување со опис на работно место бр.5, со отказан рок еден месец, поради економски, организациони, технолошки, структурални и слични промени (деловни причини) настанат во ЕВН М. АД С..

Врз основа на вака утврдената фактичка состојба, првостепениот суд го усвоил тужбеното барање на тужителот и ја поништил како незаконита одлуката за откажување на договорот за вработување од деловни причини со отказан рок број ... од 21.10.2015 година, донесена од Управниот одбор на тужениот и го задолжил тужениот да го врати тужителот на работно место и работни задачи кои одговараат на неговата стручна подготовка, применувајќи ги одредбите од чл.72, чл.76 ст.1 т.3 и чл.97 од Законот за работните односи, чл.104 ст.1, чл.105 ст.1, чл.106 и чл.107 од КД на тужениот.

Одлучувајќи на наведениот начин првостепениот суд прифатил дека во случајот тужениот не постапил во согласност со чл.72 од ЗРО бидејќи бил должен во спорното решение да го наведе основот за отказ утврден со Закон, Колективен договор и акт на работодавачот односно да ја докаже основаноста на причината која го оправдува отказот и истите да ги наведе во образложението. Судот прифатил дека иако тужениот во текот на постапката ја доставил втората страна од одлуката која го содржи образложението наведувајќи дека се работи за технички пропуст, сепак првостепениот суд не го прифатил со оглед дека и со одговор на жалба тужениот повторно одлуката ја доставил со првата и третата страна без образложение и во копија, а не во оригинал.

Меѓутоа, по наоѓање на овој суд погрешен е заклучокот на првостепениот суд дека тужениот не постапил во согласност со чл.72 од ЗРО бидејќи не ја докажал основаноста на причината која го оправдува отказот односно во спорното решение не го навел основот за отказ утврден со Закон, Колективен договор и акт на работодавачот.

Ова од причина што во конкретниот случај се работи за откажување на договор за вработување поради деловни причини, па согласно со законските одредби од ЗРО судот има надлежност да утврди само дали тужениот ја спровел постапката согласно со закон, а право на работодавецот е да одлучува дали има или нема потреба од намалување на бројот на вработените и согласно со утврдените критериуми да врши бодирање на секој од вработените, кое нешто тужениот видно од списите во предметот и го сторил, бодирајќи го тужителот и по тие критериуми.

Имено, од приложените докази во текот на постапката правилно првостепениот суд утврдил дека постапката на дел од вработените како технолошки вишок меѓу кои и тужителот е спроведена во согласност со

одредбите од ЗРО и одредбите од КД на ЕВН М. АД С.. Тужениот донел Програма за утврдување на потребата за престанок на работен однос со откажување на договорот за вработување од деловни причини на работниците за чија работа престанува потребата кај тужениот бр. ... од 03.09.2015 година, а со цел унапредување на работните процеси во Кеџовите, системот на работа е осовремен и модернизирани при што со примена на современите и модерни методи во процесот на работа се создала потреба за промена на организационата структура на Друштвото со реално намалување на потребата на одреден број вработени односно престанок на потреба од работно место - електромонтер во група 1 - Нови приклучоци во Кеџ со опис на работното место бр.5 во Одделот КЕЦ оператива во ЕВН М. АД С.. Потоа, на ден 03.09.2015 година побарано било мислење од Синдикалната организација која донела мислење бр. ... од 23.09.2015 година да се постапи согласно ЗРО и КД на тужениот, што значи дека тужениот постапил согласно чл.95 од ЗРО.

Со одлука на УО бр. ... од 05.10.2015 година, работното место електромонтер во група 1 - Нови приклучоци во Кеџ со опис на работното место бр.5 во Одделот КЕЦ оператива во ЕВН М. АД С., односно работното место на кое работел тужителот било укинато, а ваквите промени во организационата поставеност биле спроведени и со измена на актот на систематизација на работни места кај тужениот.

Според тоа, по наоѓање на овој суд оспорената одлука за откажување на договорот за вработување од деловни причини е правилна и законита, бидејќи оваа одлука е донесена поради економски, организациони, технолошки, структурални и слични промени и работниот однос престанал на 26 вработени на работно место електромонтер во група 1 - Нови приклучоци во Кеџ со опис на работното место бр.5 во Одделот КЕЦ оператива во ЕВН М. АД С..

Исто така, по наоѓање на овој суд тужениот постапил согласно чл.97 од ЗРО, каде што е предвидено дека во случај на откажување на договорот за вработување од деловни причини, работодавачот е должен на работникот да му исплати и испратнина во одредена висина, какво право, видно од оспорената одлука, му е дадено на тужителот во конкретниот случај.

Работодавачот според член 96 од ЗРО можел да го вработи тужителот на друго работно место или да го доквалификува, односно преквалификува за друга работа само доколку постои можност за тоа, меѓутоа сето ова не значи и негова обврска, туку напротив може да изрече и престанок на работен однос со давање на испратнина како што е сторено во конкретниот случај.

Ваквиот став е прифатен со пресуда на Врховниот суд на Република Северна Македонија Рев3 бр. 110/18 од 30.10.2019 година.

„Тужбата е недозволена согласно член 181 од ЗРО доколку тужителот го пропуштил рокот предвиден со Закон за поднесување приговор и не побарал правна заштита пред работодавачот. Без влијание врз дозволеноста на тужбата е околноста што со правосилна кривична пресуда е утврдено дека Спогодбата за раскинување на договорот за вработување е употребена како исправа со неистинита содржина пред надлежен орган и тужениот е огласен за виновен за кривично дело. Станува збор за работен однос и има примена ЗРО, а не за спор според ЗОО.“

Одлука на Апелационен суд Скопје РОЖ- 375/18 од 11.07.2018 година.

Од образложението

Жалбата е неоснована.

Во изјавената жалба тужителката наведува дека Спогодбата е со неистинита содржина и со тоа е сторено кривично дело и штета на тужителката, дека спогодбата е ништовна и истата не смее да биде во правниот промет и да предизвикува правно дејство, а ништовноста како институт е предвидена во Законот за облигационите односи и истата важи во сите области па и во работните спорови.

Од изведените докази во текот на постапката произлегува дека со Спогодба за раскинување на договор за вработување бр.. од 30.04.2015 година на тужителката и престанал работниот однос на ден 30.04.2015 година. На спогодбата е напишан денот на престанокот на работниот однос и истата има потпис и печат на тужениот како работодавец и потпис на тужителката.

Тужителката на ден 19.05.2015 година до ОЈО Велес поднела кривична пријава против тужениот за кривично дело употреба на исправа со неистинита содржина од чл.380 ст.1 од КЗ, врз основа на која пред Основен суд Велес е поведена постапка К бр.116/16. По завршување на постапката била донесена правосилна пресуда К бр.116/16 со која е утврдено дека тужениот и одговорното лице на тужениот С..К. како генерален директор сториле кривично дело употреба на исправа со неистинита содржина од чл.380 ст.1 од КЗ затоа што Спогодбата за раскинување на договор за вработување бр.. од 30.04.2015 година ја приложиле пред надлежен орган АВРМ на РМ заради одјава на тужителката и покрај што знаеле дека тоа не е вистина, односно дека тужителката не дала согласност да и престане работниот однос, ниту пак истата своерачно ги запишала соодветните

податоци кои согласно одредбите од ЗРО задолжително и своерачно ги запишува работникот при склучување на Спогодба за раскинување на договор за вработување.

Согласно со одредбата од чл.181 ст.1, 2 и 3 од ЗРО - Ако работникот смета дека работодавачот не му ги обезбедува правата од работниот однос или крши кое било од неговите права од работниот однос има право да поднесе писмено барање до работодавачот кршењето да го отстрани, односно да ја исполни својата обврска; Ако работникот смета дека со писмена одлука на работодавачот е прекршено неговото право, има право во рок од осум дена од врачувањето на одлуката со која било прекршено правото, да бара од работодавачот истото да го отстрани; Ако работодавачот во натамошниот рок од осум дена по врачувањето на писмено барање на работникот не ги исполни своите обврски од работниот однос, односно не го отстрани кршењето на правото, работникот може во рок од 15 дена да бара судска заштита пред надлежниот суд.

Пред работодавачот, во конкретниот случај тужителката пред поднесување на предметната тужба не побарала претходна заштита на своето право за кое смета дека и е повредено со определено сторување или несторување од работодавачот, односно пред надлежниот второстепен орган кај работодавачот, за да истата се стекне со правото, доколку не е задоволна од одлуката на второстепениот орган, да бара заштита на своето повредено право пред надлежниот суд. При состојба кога тужителката не остварила претходна заштита на своето право пред работодавачот и по оценка на овој суд, правилно првостепениот суд постапил кога тужбата ја отфрлил како недозволена.

Ваквиот став е прифатен со Пресуда на Врховниот суд на Република Северна Македонија Рев3.бр.142/18 од 11.09.2019 година.

„Со решение за престанок на работниот однос поради истек на рокот определен во Договорот за вработување на определено време, кое е донесено во време кога на тужителката и било одобрено боледување - привремена спреченост за работа, која состојба траела и по истекот на рокот од Договорот, не е повредено правото на еднаков пристап во смисла на член 1 од Протоколот број 12 кон Европската конвенција за заштита на човековите права и основните слободи од член 2, 3, 6, 14 став 1 точка 8 и член 38 став 1 од Законот за спречување и заштита од дискриминација.“

Одлука на Апелационен суд Скопје РОЖ- 1350/18 од 07.11.2018 година.

О д о б р а з л о ж е н и е т о

Жалбата е неоснована.

Првостепениот суд врз основа на изведените докази во текот на постапката, одлучувајќи за тужбеното барање на тужителката утврдил дека тужителката била вработена кај тужениот како администратор на 01.08.2015 година, со договор за вработување на определено време за период до 31.10.2015 година, бр.. од 29.07.2015 година. Пред истекот на рокот на 28.10.2015 година, склучен бил анекс кон договорот за вработување бр.. од 29.10.2015 година, со кој тужителката засновала работен однос сметано од 01.08.2015 година до 31.01.2016 година, а 10.11.2015 година бил прв ден на спреченост за работа на тужителката со дијагноза заканувачки абортус. По истекот на одобреното боледување од страна на матичниот лекар, тужителката била упатена до првостепената лекарска комисија која со оценка бр.. од 23.11.2015 година ја продолжил привремената спреченост за работа сметано од 25.11. до 25.12. со напомена за контрола на 25.12.2015 година. Со оценка бр.. од 24.12.2015 година на тужителката привремената спреченост за работа и е продолжена до 08.01.2016 година со контрола на 08.01.2016 година. Со оценка бр.. од 08.01.2016 година првостепената лекарска комисија и ја продолжила привремената спреченост за работа на тужителката до 06.02.2016 година. Во меѓувреме додека тужителката се уште се наоѓала на одобрено боледување на 02.02.2016 година од страна на тужениот било донесено решението бр..со кое на тужителката и престанува работниот однос заклучно со 31.01.2016 година, а во образложението на решението е наведено дека е истечен рокот за кој бил заснован работниот однос.

Првостепениот суд погрешно заклучил дека со тоа што тужениот не го продолжил договорот за вработување на определено време на тужителката го повредил правото на тужителката на еднаков третман по основ на личен статус, семејна и брачна состојба односно бременост со прекинување на работниот однос и дека доколку тужителката не била бремена со неа тужениот ќе склучел Анекс на договор за вработување на определено време и таа се уште би била во работен однос кај тужениот. Во конкретниот случај на тужителката и престанал работниот однос по сила на закон, односно по истекот на нејзиниот договор за вработување на определено време за кое што бил склучен, а дали по истекот тој договор ќе биде продолжен или не, зависи од волјата на двете договорни страни односно како од страната на работодавачот, така и од страна на работникот.

Согласно со состојбата на списите во предметот произлегува дека тоа што на тужителката не и бил продолжен договорот за вработување на определено време не може да се каже дека е сторено со дискриминација по основот по кој што е постаевно тужбеното барање.

Исто така согласно член 101 став 1 од ЗРО, неспорно е дека работодавачот не смее да го откаже договорот за вработување на работникот за време на бременост, раѓање и родителство, но согласно став 3 од истиот член е наведено дека околностите од став 1 на овој член не го спречуваат престанокот на договорот за вработување склучен на определено време, со истек на времето за кое тој договор е склучен.

Оттука, по наоѓање на овој суд на вака правилна утврдена фактичка состојба првостепениот суд извлекол погрешен заклучок со што погрешно го применил и материјалното право, па овој суд одлучи жалбата на тужениот да ја усвои, а обжалената пресуда да ја преиначи и да донесе пресуда како во изреката согласно со одредбите од чл. 361 ст. 1 т. 4 од ЗПП и да го одбие тужбеното барање како неосновано.

Ваквиот став е прифатен со Пресуда на Врховниот суд на Република Северна Македонија Рев3.бр.49/19 од 10.10.2019 година.

2.4. ТРГОВСКИ СПОРОВИ

„Постои признавање на долг и прекин на застареноста согласно член 376 став 1 и 2 од ЗОО, кога овластено лице на тужениот, односно лице кое е застапник по Закон и кое е единствено овластено да признава долг во име на тужениот кој е правно лице, потпишало потврда за салдата на побарувањата и обврските меѓу тужителот како цесус и тужениот како цедент.“

Одлука на Апелационен суд Скопје ТСЖ- 351/19 од 21.02.2019 година.

О д образложението

Жалбите се делумно основани.

Во смисла на законските прописи потврдувањето на книговодственото салдо на еден правен субјект, не значи и признавање на долгот, доколку тоа потврдување на книговодственото салдо не е дадено од лице кое е овластено да го признава долгот на тој правен субјект.

Во конкретниот случај, од изведените докази во текот на постапката не е спорно дека тужителот пред отворање на стечајната постапка бил во должничко - доверителски односи со тужениот, на начин што тужителот во својство на цесус и тужениот во својство на цедент склучиле договори за цесија врз основа на кои тужителот на ден 12.05.2004 година извршил плаќање спрема цесионерот Фонд за здравствено осигурување на М. износ од 26.859,00 денари, на ден 16.06.2014 година извршил плаќање спрема цесионерот Т. ДОО износ од 428.060,00 денари и на ден 11.08.2014 година извршил плаќање спрема цесионерот Ј. с.С. Н. К. износ од 50.000,00 денари. Исто така, не е спорно дека тужителот согласно член 7 став 2 од Правилникот за начинот на вршење на попис на средства и обврските и усогласувањето на сметководствената и фактичката состојба утврдена со пописот изготвил потврда за салдата на побарувањето и обврските со состојба 31.12.2016 година во која во делот отворени ставки по денари е наведен износ од 504.919,00 денари по основ договор за цесија, која потврда е примена и потпишана од страна на тужениот со дата 12.01.2017 година. Не е ниту спорно дека тужениот во текот на постапката односно уште во поднесениот одговор на тужба истакнал приговор на застареност, укажувајќи дека тужбеното барање на тужителот за износ од 504.919,50 денари на име главен долг и за износ од 2.094.440,00 денари на име пресметана камата на главниот долг е застарено бидејќи изминал рокот од 3 години согласно чл.363 од ЗОО, а доставената потврда за салдата на побарувања и обврските не значи дека настапил прекин на застареноста и дека со тоа тужениот го признал долгот бидејќи според тужениот ваквата потврда била само во функција на усогласување на фактичката со сметководствената евиденција.

Апелациониот суд Скопје, ценејќи го истакнатиот приговор за застареност на тужбеното барање на тужителот, најде дека истиот е делумно основан, односно по оценка на овој суд неоснован е приговорот на тужениот за застареност на тужбеното барање на тужителот во делот со кое се бара да се утврди побарување спрема тужениот во износ од 504.919,00 денари на име главен долг со камата. Ова од причина што, не е спорно дека плаќањата по склучениот договор за цесија во вкупен износ од 504.919,00 денари се извршени на ден 12.05.2014 година, на ден 16.06.2014 година и на ден 11.08.2014 година, а во конкретниот случај тужбата на тужителот е поднесена до судот на ден 22.03.2018 година, по истекот на рокот од 3 години предвиден во чл.363 од ЗОО. Меѓутоа, ако се има во предвид фактот дека од страна на тужителот согласно член 7 став 2 од Правилникот за начинот на вршење на попис на средства и обврските и усогласувањето на сметководствената и фактичката состојба утврдена со пописот е изготвена потврда за салдата на побарувањето и обврските со состојба 31.12.2016 година во која во делот отворени ставки по денари е наведен износ од 504.919,00 денари по основ договор за цесија, која потврда е примена и потпишана од страна на тужениот со дата 12.01.2017 година, кој факт не е спорен ниту за тужениот, во смисла на погорецитираната законска одредба од чл.376 од ЗОО тужениот со потпишување на ваквата потврда всушност извршил признавање на долгот, а со тоа и настапил прекин на застареноста и рокот за застареност почнал да тече одново, па сметано од датумот на кој е потпишана- потврдена наведената потврда а тоа е 12.01.2017 година до денот на поднесување на тужбата до судот на 22.03.2018 година не е изминат рокот од 3 години, предвиден во чл.363 од ЗОО, а со тоа и тужбеното барање на тужителот со кое бара да се утврди побарување во износ од 504.919,00 денари со камата на овој износ не е застарено.

Ваквиот став е прифатен со Пресуда на Врховниот суд на Република Северна Македонија Рев1.бр.81/19 од 19.09.2019 година.

„Тужениот кој има својство на правно лице и кој настапува во правниот промет од свое име и за своја сметка, одговара за своите обврски од склучениот договор за купопродажба. Во смисла на член 72 став 2 од Законот за установите не постои солидарна одговорност и на второтужениот кој е основач на правното лице, со оглед да не бил учесник во облигационо – правниот однос и во отсуство на докази за постоење на солидарна одговорност и на основачот“.

Одлука на Апелационен суд Скопје ТСЖ- 692/17 од 05.04.2018 година.

О д о б р а з л о ж е н и е т о

Жалбата е неоснована.

Првостепениот суд од изведените докази во текот на постапката утврдил дека тужителот и првотужениот биле во должничко-доверителски односи врз основа на договор за купопродажба на прехранбени производи - овошје и зеленчук, а врз дадена понуда од страна на тужителот. Вкупната вредност на продадената стока од страна на тужителот по основ на овој договор изнесувала 4.270.245,00 денари. Врз основа на облигациониот однос тужителот како продавач ги изготвил предметните фактури до првотужениот како купувач. Изготвените испратници врз основа на истите фактури биле уредно потпишани што потврдува дека производите по предметните фактури биле испорачани од тужителот и биле примени од првотужениот - купувачот. До денот на заклучувањето на главната расправа, долгот не бил подмирен.

Во текот на постапката не било спорно дека тужителот со првотужениот биле во облигациони односи. Не било спорно дека првотужениот имал долг спрема тужителот во износ од 1.605.382,50 денари, кој износ бил утврден во дополнението на вештиот наод и мислење на Национална групација за судски вештачења од 18.06.2014 година. Не било спорно ниту побарувањето на тужителот на законска казнена камата утврдена согласно дополнителниот вешт наод и мислење поодделно на секоја фактура од денот на договорениот рок на доспеаност.

Како спорно во текот на постапката се јавило прашањето дали второтужениот има пасивна легитимација да биде странка во постапката и дали солидарно одговара за обврските на првотужениот. Од увидот во тековната состојба првостепениот суд утврдил дека основач/сопственик на првотужениот бил второтужениот.

Согласно чл.72 став 1 од Законот за установите, установата одговара за своите обврски со средствата со кои располага. Во смисла на наведената законска одредба правилна е констатацијата на првостепениот суд дека првотужениот во правниот промет настапува од свое име и за своја сметка и ги намирава долговите од неговите средства.

Во оваа смисла, и по оценка на овој суд правилен е заклучокот на првостепениот суд дека првотужениот е во обврска да му го исплати на тужителот сега досудениот износ на име долг, а дека второтужениот нема пасивна легитимација да биде странка во постапката. Ова нешто е утврдено и со извршеното вештачење и дополнение на вештачење по предметот, кое по оценка на овој суд е правилно и совесно изготвено и истото е во согласност со правилата на науката и вештината во смисла на чл.243 од ЗПП.

Првотужениот како самостојно правно лице кое е носител на права и обврски стапил во должничко-доверителски однос со тужителот. Согласно чл.72 ст.1 од Законот за установите, установата одговара за своите обврски со средствата со кои располага. Согласно ова првотужениот во правниот промет настапува од свое име и за своја сметка и ги намирава долговите од негова средства. Оттука правилна е констатацијата на првостепениот суд дека второтужениот не е договорна страна во договорот за купопродажба.

Тужителот не приложил доказ од каде произлегува солидарната одговорност на второтужениот да исплаќа надомест од набавка на прехранбени продукти врз основа на склучен Договор за купопродажба од страна на првотужениот. По оценка на овој суд правилна е констатацијата на првостепениот суд дека солидарноста не се претпоставува, туку дека истата треба да биде определена со договор или со закон.

Неосновани се и жалбените наводи на тужителот дека согласно чл.72 ст.2 од Законот за установите, основачот на јавната установа одговара за обврска на установата неограничено. Имено, согласно наведената законска одредба второтужениот како основач на првотужениот одговара неограничено за првотужениот согласно актот за основање на установата каде се содржани и уредени ситуациите на одговорноста на основачот за договорите на установата и каде се уредени нивните меѓусебни права и обврски, меѓутоа не утврдил такви акти и такви ситуации од каде ќе произлезе солидарна одговорност на второтужениот за обврските на првотужениот, а со оглед на фактот што видно од приложените фактури е дека истите се однесуваат на првотужениот кој уредно и без приговор се потпишал на испратниците предмет на овој спор.

Ваквиот став е прифатен со Пресуда на Врховниот суд на Република Северна Македонија Рев1.бр.202/18 од 16.10.2019 година.

„При постоење на друго вештачење изработено во друга судска постапка, не е сторена суштествена повреда на одредбите на парничната постапка од член 246 став 2 од ЗПП кога судот не определил супервештачење“.

Одлука на Апелационен суд Скопје ТСЖ- 768/19 од 18.04.2019 година.

О д о б р а з л о ж е н и е т о

Жалбите се неосновани.

Согласно член 206 став 2 од ЗПП, судот одлучува за тоа кои од предложените докази ќе се изведат заради утврдување на решителните факти, а истиот во обжалената пресуда подробно навел кои докази ги ценел при одлучувањето, а воедно дал образложение на кои докази им поклонил верба а на кои не. Во оваа насока правилно првостепениот суд не го ценел

вештачењето изготвено од ДКС ДООЕЛ С. по барање на тужителот бидејќи не соодветствува со она што е предмет на конкретната постапка, односно со изготвениот наод и мислење била утврдена фактичка состојба за односите помеѓу двете страни во постапката за период во 2013 година, кој не бил релевантен за одлучување во конкретниот спор, а се однесува за предмет по тужба на сега тужениот доставена до судот на 31.01.2014 година, за друг правен основ односно за исполнување на преддоговор.

Правилно судот оценил дека во предметот нема две спротиставени вештачења и нема потреба од супервештачење, бидејќи вештачењето на ДКС ДООЕЛ С. од мај 2014 година, на кое се повикува жалителот, било изготвено во друга судска постапка, па не е ни релевантно за одлучување во овој спор.

Ваквиот став е прифатен со Пресуда на Врховниот суд на Република Северна Македонија Рев1.бр.194/19 од 30.10.2019 година.

„Тужениот кој имал својство на заложен – хипотекарен доверител до донесување на заклучок на извршителот за предавање во владение на недвижноста на купувачот (тужителот), по предавањето на недвижноста во владение на купувачот, не може да презема било какви дејствија за заштита на недвижноста. Од тој момент тој не е одговорен за евентуално причинетата штета врз недвижноста и затоа нема обврска да ја надомести материјалната штета на купувачот.“

Одлука на Апелационен суд Скопје ТСЖ- 2348/16 од 22.11.2018 година.

Од образложението

Жалбата е основана.

Првостепениот суд од изведените докази во текот на првостепената постапка правилно утврдил дека на ден 19.09.2006 година од страна на нотар Михаил Косев бил составен нотарски акт ОДУ.бр... - договор за залог-хипотека во кој како договорни странки се јавиле сега тужениот во својство на заложен доверител Друштвото за производство, транспорт, инженеринг, трговија и услуги Т. ДООЕЛ експорт импорт Т. преку управителот Б.Ч. од С. во својство на должник и лицата Б.Ч. и Б.Ч. од С. во својство на заложни должници. Предмет на договорот било регулирање на правата и обврските

помеѓу договорните страни во врска со обезбедувањето на паричното побарување на заложниот доверител сега тужениот кое произлегло од рамковен договор за банкарски услуги број . од 15.09.2006 година.

Во договорот заложните должници се согласиле да се востанови т.е. укнижи заложното право т.е. хипотека од прв ред врз нивниот имот во С. на ул. „П. бр. . и тоа со вкупна површина од 280 м² од кои зграда 1, влез 001, кат 01, стан број 002, со површина од 92 м², зграда 1 влез, 001, кат, подрум, помошни простории со површина од 69 м², зграда 1 влез 001 кат - приземје тераса за стан број 001, со површина од 18 м² кој имот лежи на КП .. КО К. со запишано право на сосопственост на по една половина идеален дел на име на заложните должници во имотен лист бр.. за КО К. издаден од АКН Центар за Катастар на недвижност С. и замјиште на КП . план 021, скица 183 викако место улица П. со вкупна површина од 243 м² од кое земјиште под зграда со површина од 138 м² и земјиште под зграда - двориште со површина од 105 м², со запишано право на користење на изградено градежно земјиште врз кое постои зграда на по една половина идеален дел на име заложните должници. Во чл. 6 од нотарскиот акт заложните должници се обврзале заложната недвижност да ја користат со внимание на добри домаќини и да ја осигураат во осигурително друштво.

На ден 06.11.2007 година од страна на нотар Златко Николовски бил изготвен уште еден договор за засновање на заложно право врз основа на истата недвижност меѓу истите странки, заради обезбедување на парично побарување на споменатиот Рамковен договор како и Договор за одобрување на кредит од 01.11.2007 година на износ од 80.000 евра со поровизии, камати и трошоци. Нотарскиот акт бил заведен под ОДУ бр. ... Согласно чл. 12 од цитираниот нотарски акт предмет на реализација била погореопишаната недвижност со сите припадоци и прирастоци, доградби и надградби, односно во конкретниот случај применето било начелото на акцесорност и екстензивност заради наплата на побарувањето на доверителот -тужениот.

Врз основа на налогот за извршување И.бр. 645/09 од 29.06.2009 година на извршителот Фанија Каламатиева од С., а кој произлегол од погоре цитираните нотарски акти Договор за залог и Договор за засновање на заложно право врз недвижност, нотарот Ана Петровска од С. на ден 15.09.2009 година составила записник за присилно влегување во предметниот објект куќа, со испразнување на куќата од ствари и луѓе и предавање на куќата во владение на доверителот сега тужениот.

Врз основа на барање за спроведување на извршување поднесено од заложниот доверител У. И. Б. АД С. засновано врз предметните извршни исправи - нотарски акти - Договор за залог хипотека врз недвижен имот составени од нотар Михаил Косев од С. ОДУ бр... од 19.09.2006 година и на нотар Златко Николовски ОДУ бр.. од 06.11.2007 година, извршителот Фанија Каламатиева спровела извршување врз имотот на заложните должници Б.Ч. и Б.Ч. од С. опишани во наведените нотарски акти видно од записникот И.бр.645/09 од 09.06.2010 година. Продажбата била спроведена со усно јавно наддавање согласно член 175 став 4 од Законот за извршување, па со заклучок било утврдено дека најповолен понудувач е тужителот кој понудил цена од 12.910.000,00 денари, и нему му е продадена недвижноста.

На ден 15.06.2010 година извршителот изготвил Заклучок за продажба на недвижност со усно јавно наддавање во кој утврдил дека на усното јавно наддавање одржано на ден 09.06.2010 година предметната недвижност му

се продава на сега тужителот, а на ден 21.06.2010 година истиот донел Заклучок за извршена продажба на недвижноста според кој В. В. ја уплатил цената на недвижноста во висина од 12.910.000,00 денари што било причина извршителот да донесе нов Заклучок И бр.645/09 од 24.06.2010 година за предавање на недвижност во владение на купувачот.

На ден 25.06.2010 година тужителот со допис се обратил до тужениот во кој навел дека во недвижноста која ја купил со заклучок за извршена продажба на улица П. број . во С., со вкупна површина од 280 м² во постапката за извршување преку извршител Фанија Каламатиева, лицата Б. и Б. Ч. од С., во неколку наврати неовластено влегувале во предметната недвижност. Поради тоа тужителот побарал тужениот да изврши промена на влезните брави на недвижноста, како и да ангажира постојано физичко обезбедување на недвижноста со цел да се спречи неовластеното влегување со обврска тужителот да ги сноси и трошоците за такво обезбедување.

На ден 10.08.2010 година тужителот се обратил до нотар Анита Адамческа од С. која изготвила записник за потврдување на факти предавање на куќа во владение на купувач, а врз основа на Записникот од 09.06.2010 година на извршителот Фанија Каламатиева, при што било утврдено дека имало повеќе оштетувања во предметниот недвижен објект купен од тужителот, што било причина тужениот да побарува штета во висина на тужбеното барање а која што била утврдена и од страна на вешто лице во висина на утужениот износ од 1.668.365,00 денари .

По оценка на овој суд тужбеното барање на тужителот за надомест на материјална штета во износ од 1.668.365,00 денари е неосновано од следните причини:

Основно правило за одговорност за причинета штета е содржано во чл.141 став 1 од ЗОО, а тоа основно правило гласи дека тој што ќе му причини штета на друг должен е да ја надомести доколку не ќе докаже дека штетата настанала без негова вина. Меѓутоа кон тоа основно правило се надоврзуваат уште некои елементи за да може да дојде до одговорност за причинување на штетатата, а еден од тие елементи е постоењето на вина за причинување на штетата. Во конкретниот случај, по оценка на овој суд, не се исполнети условите од чл.141 од ЗОО тужениот да биде задолжен со плаќање на конкретната материјална штета и истиот нема пасивна легитимација да биде странка во спорот, бидејќи тужителот со ниту еден доказ не докажал дека тужениот има вина за настанување на предметната материјална штета, односно постоење на субјекти на облигационо правниот однос т.е штетник и оштетен, штета, штетно дејствие, причинска врска која ги поврзува штетното дејствие и штетата, т.е каузален нексус, како и вина(субјективна одговорност) на страна на тужениот. Ова во однос на фактот дека тој бил должен да постави служба за обезбедување на предметниот недвижен имот и тоа во периодот од 21.06.2010 година кога Извршителот Фанија Каламатиева изготвил Заклучок за извршена продажба на недвижност И.бр.645/09 до 10.08.2010 година кога било утврдено дека на недвижноста има оштетувања со која била намалена нејзината вредност за што истиот ден бил составен Записник за потврдување на факти од страна на Нотар Анита Адамческа Оду бр.53/13.

Имено од доказите неспорно произлегува дека на ден 15.06.2010 година извршителот изготвил Заклучок за продажба на недвижност со усно јавно наддавање во кој утврдил дека на усното јавно наддавање одржано на ден 09.06.2010 година предметната недвижност му се продава на сега тужителот, а на ден 21.06.2010 година истиот донел Заклучок за извршена продажба на

недвижноста според кој тужителот В.В. ја уплатил цената на недвижноста во висина од 12.910.000,00 денари, што било причина извршителот Фанија Каламатиева од С. да донесе нов Заклучок И бр.645/09 од 24.06.2010 година за предавање на недвижност во владение на купувачот, кога впрочем му биле предадени и клучевите од недвижноста. Од наведениот период и датум кога тужителот ги уплатил парите, а особено од 24.06.2010 година кога недвижноста му била предадена во владение на тужителот, како што впрочем е регулирано во Законот за извршување односно во чл.178 став 1 од ЗИ каде се наведува дека по уплатата на цената во рок од 8 дена Извршителот донесува Заклучок за предавање на недвижноста во владение на купувачот, тужителот е тој кој можел да се легитимира како лицитант и купувач на недвижноста пред Агенциите за обезбедување заради ангажирање на физичко обезбедување на недвижноста, а дека тужениот не можел да превзема било какви дејствија за заштита на недвижноста, а со оглед да истиот во тој момент ниту бил продавач ниту пак сопственик на недвижноста туку само заложен-хипотекарен доверител кој со присилно извршување на предметната недвижност си го намирил своето обезбедено побарување дадено по основ кредит а откако настапиле условите определени во договорот за банкарски услуги број од 15.09.2006 година. Примопредавањето на куќата било извршено и согласно одредбите од ЗИ било завршено на 24.06.2010 година со Заклучокот за предавање на недвижност во владение од 24.06.2010 година и дека од наредниот ден обврската за заштита на недвижноста била на страна на тужителот, кој доколку утврдил одредени неовластени движења во објектот или нејзино оштетување за тоа требал да ги извести надлежните служби и полициски органи кои требале да превземат конкретни мерки, а не за тоа да го известува тужителот. Од друга страна од сите писмени и усмени докази произлегува дека дејствијата на оштетување на имотот ги преземале претходните сопственици на недвижноста и согласно чл. 6 од нотарскиот акт-Договор за залог, заложените должници се обврзале заложената недвижност да ја користат со внимание на добри домаќини и да ја осигураат во осигурително друштво, што укажува на уште еден факт кој ја исклучува легитимацијата на тужениот да биде тужен во предметната постапка, а по конкретно поставениот тужбен основ.

Ваквиот став е прифатен со Пресуда на Врховниот суд на Република Северна Македонија Рев1.бр.67/19 од 15.05.2019 година.

„Тужителот не може со изготвување на фактурата за побарувањето према тужениот, по истекот на рокот за застареност на побарувањето за извршените услуги, согласно член 619 и член 642 од ЗОО в.в. со член 55 став 8 од Законот за додадена вредност, да го продолжува рокот за застареност. Одредбите од член 372 и член 373 од ЗОО немаат примена затоа што тужителот е доверител спрема тужениот како должник, истиот и по отварањето на стечајот имал право и обврска да го наплати побарувањето спрема тужениот.“

Одлука на Апелационен суд Скопје ТСЖ- 592/19 од 18.04.2019 година.

О д о б р а з л о ж е н и е т о

Жалбата е неоснована.

Првостепениот суд постапувајќи по тужбеното барање на тужителот согласно одредбите на член 2 став 1 од ЗПП за исплата на долг спрема тужениот по предметната фактура бр... на 10.10.2017 година со опис на услуги-по Договор потврден со вештачење, за количина 1, на износ од 10.484.045,00 денари без ДДВ со рок на плаќање 15 дена со печат на тужителот со законска казнена камата од 10.10.2017 година до исплата по член 266 и член 266-а став 1 од ЗОО прво го ценел приговорот за застареност на тужениот на побарувањето на тужителот и според наоѓање на овој суд правилно оценил да истиот е основан согласно изведените докази договорот за градење, фаза греење и вентилација на 15.10.2006 година склучен меѓу тужителот и тужениот согласно кој и тужениот има пасивна легитимација во овој спор, записникот за техничкиот прием од 29.11.2007 година како ИОС-образецот за усогласување на салда од 29.03.2012 година и конкретно извршените работи по конечната градежна книга на подизведувачот М. за истиот објект по цитираниот договор од 20.10.2006 година со тужителот и завршната ситуација потпишана и од тужителот и од тужениот како и од надзорот кога се извршени услугите од тужителот за тужениот и согласно цитираните одредби на Законот за градење како и одредбите од член 619 до член 642 а в.в со член 649 од ЗОО до времето на изготвување на предметната фактура бр... од 10.10.2017 година и поднесување на истата до тужениот за плаќање на долгот за извршените услуги со предлогот до нотарот на 22.12.2017 година да се поминати повеќе од 3 години од извршените услуги по договорот согласно одредбите на член 363 од ЗОО и поминат е и општиот рок за застареност од 5 години по член 360 од истиот закон а в.в со член 349 и член 350 од ЗОО со што правилно оценил да е основан приговорот на тужениот за застареност на побарувањето на тужителот а со тоа и тужбеното барање на тужителот е неосновано и кога одлучил како во став 1 и став 2 од изреката на пресудата. Судот при оценка на приговорот на застареност имал во предвид да тужителот предметната фактура ја изготвил на 10.10.2017 година за извршени работи по договор па имајќи го во предвид договорот за градење, фаза греење и вентилација од 15.10.2006 година меѓу странките по цитираната завршна ситуација од 24.03.2008 година правилно сметал да тужителот не може со изготвување на фактурата по истекот на рокот за застареност на побарувањето за извршените услуги утврдени со цитираните докази и примена на цитираните законски одредби на член 619 и член 642 од ЗОО и член 53 став 8 од Законот за данокот за додадена вредност да го продолжува рокот на застареноста како престанок на правото да се бара присилно исполнување на обврските по извршените услуги по договорот за градење.

Во однос на рокот за застареност судот ги имал во предвид и одредбите за прекин на застареноста од член 376 и член 377 како и одредбите за откажување од застареноста и признавање на застарена обврска од член 354 и член 355 од ЗОО и правилно оценил да во овој случај согласно

изведените докази не се исполнети условите од цитираните одредби од причина што и плаќањата кои ги вршел тужениот за извршените услуги спрема тужителот во меѓусебното работење кои не произлегуваат само од цитираниот договор од 15.10.2006 година, како што утврдиле и вештите лица во дополнувањата на вештачењата по книговодствената евиденција на тужениот да не може да утврди од што произлегува меѓусебното работење на странките во целост, се завршени заклучно со 2008 и 2009 година и утврдената состојба од двете странки на 29.03.2012 година по цитираниот ИОС образец да нема побарувања и обврски меѓу нив, и по оценка на овој суд се потврдува да е застарено побарувањето на тужителот по предметната фактура. Судот при одлучувањето го имал во предвид приговорот за застареност и одредбите за застој согласно член 372 и член 373 од ЗОО поради отварањето на стечајната постапка над тужителот на 12.06.2013 година и правилно оценил да не може да се применат во конкретниот случај од причини што тужителот е доверител за побарувањето спрема тужениот како должник и истиот и по отварањето на постапката за стечај имал право но и обврска да го наплати побарувањето спрема тужениот за извршените услуги во колку сметал и утврдил да има побарување од тужениот како негов должник за што по отварањето на стечајната постапка било и донесено цитираното решение СТ бр.... од 14.10.2013 година од Собранието на доверители на тужителот со кое е овластен стечајниот управник А.Д. да поведе постапки за наплата на побарувањата пред нотар, пред суд и пред извршител.

Судот при одлучувањето по тужбеното барање на тужителот спрема тужениот имал во предвид да во конкретниот случај се работи за побарување по основ на долг по конкретна фактура бр.... од 10.10.2017 година по поднесен предлог преку нотар што значи постапувал согласно член 2 став 1 од ЗПП во границите на поставеното тужбено барање а не постапува по тужбено барање за исполнување на договор од 15.10.2006 година.

Ваквиот став е прифатен со Пресуда на Врховниот суд на Република Северна Македонија Рев1.бр.140/19 од 25.09.2019 година.

АПЕЛАЦИОНЕН СУД СКОПЈЕ